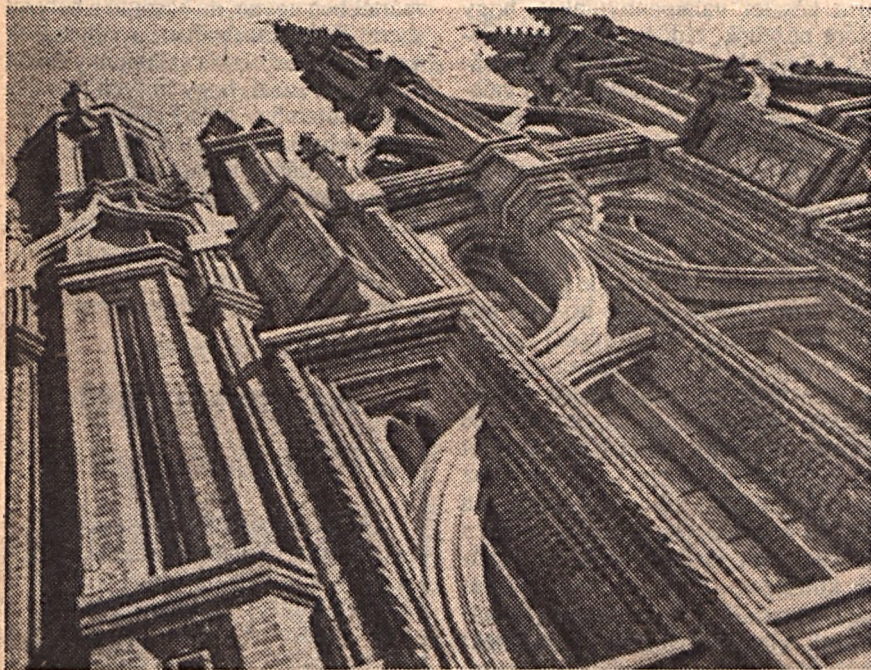

Litvánia független lesz

Képünkön a vilniusi Szent Anna templom gótikus homlokzata
(Cikkünk a 2. oldalon)

Ma kétszáz esztendeje halt meg az az uralkodó, akiről életében, s halála után legalább annyian mondtak jót, mint ahányan rosszat. Ezt azért fontos megemlítenünk, mert egyre több olyan államférfiről lehet manapság hallani, olvasni, akiről egykoron csak jót, mostanság pedig csupán rosszat illik mondani, vagy fordítva. II. József, mert róla van szó, néhányaktól lángelmének járó tiszteletet kapott, mégis legmáradandóbb jelzője lett magyar földön a *kalapos király*, amelyet Ányos Pál sütött reá.

Ha nem is koronáztatta meg magát, arról azért volt elképzelése, hogy mi a feladata. Egyik rendeletében azt vallja az uralkodókról: „közülük az a legmérsékeltőbb, aki nem úgy tesz, mint sok uralkodó, hogy ti. az állam vagyónát és alattvalóit is úgy tekinti, mint szoros értelemben vett magántulajdonát, s azt hiszi, a Gondviselés az embermilliókat neki teremtette, s még csak álmában sem gondol arra, hogy a *Gondviselés azért állította őt e helyre, hogy szolgálja a milliókat*”. S hogy mennyire egyszerű, bár legelső hivatalviselőnek tartotta magát, azt mi sem mutatja jobban, mint az előző idézet: ez az állami hivatalnokokról szóló rendeletből való, mégpedig nem is az elejéről, hanem inkább a közepéről – amúgy mellékesen említve.

Ebben az írásműben élénk tárul mindaz, amit vágyott és vallott a közszolgálóiról, s kissé az is, amit nem szívesen látott. Nem véletlenül követelte meg, hogy régebbi rendeleteit gondosan, még egyszer olvassák el beosztottai, hiszen azt tapasztalta: „utasításaimat csakis az egyébként is elkerülhető kellemetlen oldalukról nézve,

Hivatalnokálom

ameddig csak lehetséges volt, elhúzták azok szétkülését, *odalökték az emberek elé magyarázatok nélkül*”. Mintha mai panaszt hallanánk. S mai vélekedést: „ha a hivatalok csak úgy léteznek, mint holt anyag, s nem működnek, nem ellenőriznek, akkor nem is lehetne gazdaságosabb államberendezkedés annál, mintha valamennyi hivatalnokot lemondatnánk, s ezáltal máris milliókat takaríthatnánk meg. E milliókat azután elengedhetnénk az adókból. Mindebből az alattvaló valóban sokkal nagyobb jótétet érezne, mint amelyet a rossz közigazgatás mellett a rengeteg hivatalnok hoz reá”.

Az sem vitatható, hogy ma – akár csak akkoriban – „az ügyek nagy kerületet tesznek”, „csak idővesztés következik be, s ugyanakkor fizetni kell a sok fogalmazványcsinálót, érdemi megfontolót, beiktatót, leíró, végül pedig az aláíró is persze”. Pedig II. József szerint a hivatalnokot nem „az eltöltött órák száma”, vagy „a teleírt oldalak mennyisége” minősíti, hanem az, ha az ügy elintézése érdekében minden erejét megfeszíti, s munkáját minél tökéletesebben el is végzi. Természetesen „a haszonlesés minden formája bármilyen elintézendő ügy romlását jelenti, s egyben megbocsáthatatlan bűne az állami hivatalnoknak”. Ez minden mellékgondolatra is értendő: mellékfoglalkozás, önös érdek, szórakozás nem vonhatja el a hivatalnokot munkájától. Ha valaki

megvesztegethető, illetve, aki ezt eltűri beosztottjától vagy főnökétől, az „esküszegő, akivel szemben nincs helye irgalomnak, elnézésnek”. Minden alkalmazott kötelessége a hivatal észszerűsítésén és egyszerűsítésén gondolkodni, s az a vezető, aki ezt elnyomja, „súlyos megrovást érdemel”, mert „ha az egész monarchia alapos átvizsgálása után a kiadásokat jelentősen csökkenteni lehetne, köteles lesz (a hivatal) a bevételeket is engedménnyel csökkenteni, hiszen a polgárságnak csakis az állam szükségleteihez, és nem feleslegképzéséhez kell

Mit akarnak Kárpátalján?

(A magyar kulturális szövetség tervei a 3. oldalon)

Alapítsunk családi pártot!

(Györffy Árpád ajánlata a 7. oldalon)

Nagyobb amerikai támogatás

Az Egyesült Államok gazdaságilag és politikailag növekvő mértékben kívánja támogatni Magyarországot és a többi átalakuló kelet-európai országot. Washington egyúttal célszerűnek tartaná azt, ha ezek az országok egyfajta laza társulásban együttműködve növelnék politikai súlyukat és fejlesztenék gazdaságukat. Az amerikai támogatásnak rendkívül fontos feltétele, hogy az abban érdekelt államok biztosítsák a nemzetiségi jogokat is. Erről szólt Heltai Andrásnak, az MTI washingtoni tudósítójának és a Magyar Televízió Panoráma-műsorának adott interjújában Lawrence Eagleburger, az amerikai külügyminiszter első helyettese. Eagleburger – aki ezen a héten Budapesten, Varsóban, Belgrádban és Bécsben tesz látogatást – Bush elnök megbízásából mint Kelet-Európának nyújtott amerikai segítség összehangolója érkezik Budapestre.

(folytatás a 2. oldalon)

hozzájárulnia”! Az ügyintéztést nem befolyásolhatja egyéni rokon- vagy el-lenszenv, rang, nemzetiség, vallás. A hivatalnokok „ne panaszkodjanak egymás ellen”, „kölcsonősen viseljék el egymás gyengéit”, „ne szégyelljék, hogy egymástól kell tanulniuk, legyen az velük azonos vagy akár alacsonyabb rangú”. A miniszterek közül az a leglelkiesmeretesebb, „aki nem a saját személye körüli fontoskodásra irányítja egyetlen figyelmét”, s nem uralkodója kegyeit vadássza. S mindezekhez ráadásul fejlett ellenőrzési rendszer, minősítési táblázat, s egy végső szentencia is csatlakozik: „az, akinek figyelmét a szolgálathoz tapadó haszon, vagy megtisztelés köti le, s az állam szolgálatát csak mellékes ügynek tekinti, mondja ezt meg inkább már jó előre, s hagyja el még jókor hivatalát, melynek betöltésére nem méltó, de nem is alkalmas, mert annak ellátása az állam java iránt érző forró lelkületet, az önérdékekről és kényelemről való tökéletes lemondást követeli meg”.

Azt hiszem, egyetérthetünk: való-ságos hivatalnokálom ez. Van azonban egy bökkenő. Amikor II. József 1790. február 20-án halálát közeledni érezte, diktálni kezdett, s a jobbágy- és türelmi rendelet kivételével az összes többi visszavonta. Ezt is. Talán ezért is lett olyan a magyar hivatalnokrendszer, amilyen. S nem hagy nyugton, egyfolytában azon töpreng: vajon nem lenne-e célszerű újból kiadni ezt a rendeletet?! Ha végrehajtanák, bizonyosan sok bosszúságtól kímélhetnénk meg magunkat.

Töttös Gábor

Litvánia független lesz

Ezt jelentette ki Litvánia Független Kommunista Pártjának két vezető tisztségviselője. Ozalas KB PB-tag szerint nem kérdéses, hogy a szombaton megválasztandó új litván parlament ebben az évben kinyilvánítja a balti köztársaság függetlenségét. Cekuolis, a KB-tag úgy véli, hogy a litván Legfelsőbb Tanács talán már júliusban – egy történelmi évfordulóhoz, a litván függetlenség elismeréséről 1920-ban kötött orosz–litván szerződés évfordulójához időzítve – megteszi ezt a lépést. Mindketten valószínűnek tartják, hogy a függetlenné nyilvánított Litvánia azonnal tárgyalásokat kezd Moszkvával a területén állomásozó szovjet csapatok kivonásáról, de a kivonás menetrendjét illetően nem lesznek türelmetlenek, lehetővé teszik a „tisztos” visszavonulást. Cekuolis kijelentette: a függetlenné válás nem jelenti a kereskedelmi kapcsolat megszakítását, a független Litvánia eleget tesz a Szovjetunió iránti kereskedelmi kötelezettségeinek. Litvánia balti kikötői a függetlenség kikiáltása után is hozzáférhetőek maradnak a Szovjetunió számára.

A két tisztségviselő elmondta, Litvánia Független Kommunista Pártja hamarosan megváltoztatja a nevét. Cekuolis a „munkáspárt” vagy „nép-párt” elnevezést tartja valószínűnek. Szerinte Litvánia csak akkor állna el a Szovjetunióból való kiszakadástól, ha Moszkva számos feltételt teljesítené. A legfontosabb ezek közül, hogy a Szovjetuniót alakítsák át független államok föderációjává. Cekuolis úgy vélekedett, hogy a közhangulat a balti köztársaságban akkor fordult végérvényesen az állami függetlenség követelésének irányába, amikor a szovjet központi pártvezetés elítélte a litván kommunisták kiválását az SZKP-ből.

Nagyobb amerikai támogatás

(folytatás az 1. oldalról)

Ezúttal is kormánya támogatásáról kívánja biztosítani a magyarországi demokratizálás folyamatát. Célja, hogy felmérje: hogyan látják Budapestben az ország gazdasági és politikai helyzetét, miként alakulhat az a választások után, s milyen támogatásra lehet szüksége az országnak. A segítség mértéke növekedhet, de formái aligha változnak. Ők nem irányítják a Valutaalapot, de segítenek, hogy Magyarország nyíltabb gazdasági rendszer felé haladhasson. A technológiai-kivitel korlátozásainak teljes feloldása nem várható, de fokozatos enyhítése igen. A tény, hogy Magyarország váltalta: nem adja tovább az átadott termékeket, technológiát s hogy ez ellenőrizhető is, előnyösen megkülönbözteti másoktól – mondotta.

Az erdélyi magyarság, de valamennyi kelet-európai kisebbség kezelése amerikai szempontból rendkívül fontos emberi jogi ügy, hangsúlyozta Eaglebuger. Történelmi problémákról van szó, amelyek nem tűnnek el egyik napról a másikra. Készségünket, hogy új típusú kapcsolatokat alakítsunk ki a térség országaival, befolyásolja majd, hogyan kezelik az adott államok a kisebbségeiket. A kérdésre, hogy Washington szívesen látná-e a független kelet-európai országok egyfajta összefogását, elmondta: „Sokkal kevésbé fontos, miben érdekelt az Egyesült Államok, mint amilyen fontos az, hogy miben érdekeltek a térség népei. A szabadságukat, függetlenségüket most elnyerő országoknak törekedniük kellene arra, hogy hatékonyabban léphessenek fel a nemzetközi porondon, s összehangoltan közelítsék meg gazdasági és kereskedelmi problémáikat. Szembekerülnek a mind szilárdabb Európai Közösségekkel, amely 1992-re a teljes egységet tűzte ki célul. Ez egyszerre jelent gazdasági, keres-

kedelmi problémákat és lehetőségeket. Különböző formákban felmerül az EK-hoz való társulásuk is, de az is: hogyan alakul az önk kereskedelme Csehszlovákiával, Lengyelországgal? Feltételezem, hogy az idő múlásával megváltozik régi típusú gazdasági kapcsolatuk a Szovjetunióval, e változások már folyamatban vannak. Ez is arra készít valamennyiünket, hogy előre nézzünk, eldöntsük: hogyan lehet a legjobban felkészülni a változásokra, s végül is úgy vélem, hogy valamifajta társulás (a kis kelet-európai országok között) ésszerű lenne.”

A politikai és a gazdasági átalakulást egyébként a térség országainak maguknak kell végbevinniük, az Egyesült Államok nem szolgál ehhez tervekkel, javaslatokkal, de támogatására számíthatnak – tette hozzá a miniszterhelyettes. Az európai csapatcsökkentésre, illetve a német egyesülésre vonatkozóan Lawrence Eagleburger rámutatott, a szovjet vezetés felismerte, hogy Kelet-Európa, ahol Magyarország az egyik, de nem az egyetlen példa, világosan igényli a szovjet csapatok szintjének legalább a csökkentését, ráadásul az állomásoztatás költséges. „A lélektani és a gazdasági tényezők párhuzamosan jelentkeztek s a szovjetek úgy döntöttek: jobban szolgálja érdekeiket, ha lényegesen kevesebb csapatot állomásoztatnak Európában. Azt hiszem, ez bölcs döntés, s nyilvánvaló, hogy mi Nyugat-Európában viszonzozzuk majd a gesztust”.

A most folyó „kényes tárgyalások” közepette nem tud választ adni a kérdésre: hogyan maradhat majd 195 000 szovjet katona az egység, a NATO-hoz tartozó Németország keleti felén. Az viszont teljesen világos, hogy a szovjet csapatok száma a következő hónapokban, években igen jelentősen csökkenni fog. Gorbacsov politikájáról így szólt: „A változások valódiak,

még ha ma senki nem is tudja megmondani, milyen lesz a helyzet, amikor befejeződnek. Valóság az, ami Magyarországon történik (bár a magyar nép ezt sokkal jobban látja, mint mi): az ország liberalizálódik, demokratizálódik, s a magyar nép élete, amint nagyon remélem, sokkal jobb lesz, mint korábban. És különböző mértékben ugyan, de hasonló a helyzet szerkezetében Kelet-Európában, a változások valódiak. Gorbacsov valamennyiünket meglepett azzal, hogy milyen mértékben és ütemben halad előre. Úgy hiszem felismerte, hogy lényeges, alapvető változásokra van szükség. Valamennyiünk feladata az együttműködés, hogy biztosítsuk: a folyamat eredményeként szilárd, szabad és független Európa születik.”

Berlini tudósítónktól

Krenz kipakol a Bild-Zeitunghoz

„Most én beszélek és kipakolok” – ígéri Egon Krenz. „Világexkluzív a Bild-Zeitunghoz” címet viseli a Springen lap új sorozata, mely a hamar leköszönt NDK pártfőtitkár memoárjait kezdi máttól közzélni.

Berlini sajtópletykák szerint tanárként szerette volna élete hátralévő részében megkeresni a kenyerét, de teljesen érthetetlen okokból kifolyólag valahogy nem sikerült ilyen állást kapnia Krenznek. Mi mást is tehetne most szegény, ha nem akar éhen halni. Nyilván nem marad más választása, mint írni... Na, nem a Neues Deutschlandban. Nem annak a pártnak a lapjában, melynek egykor főtitkára volt... Dehogy... Meg sem áll egy nyugati bulvárlapig! „Mert ugye azt olvassák legtöbben” – véli Egon Krenz.

És én mást is el tudtam volna képzelni. Például, hogy a múlt véteit vizsgáló bizottság vagy a bíróság előtt pakol ki Krenz elvtárs. De nem, ott össze-vissza handabandázott, ködösített, amikor őt kérdezték. Egyebek közt májusi választási csalásokról, melyekről egy hónapja még semmit sem tudott. A Bild-sorozat keddi első számában erről kíván „az igazsághoz híven beszámolni”. Persze, érthető. A Bild jól fizet, a bíróság meg nem fizet.

Nekem ugyan az is csípi a szemem, hogy egy NDK újságíró jól megnézhetné magát még ma is, ha a Bild-ben akarna megjelenni. Lehet, hogy Krenz is megkapja ezért a magáét legközelebbi kihallgatásán?

Holan-Koch Júlia

A VILÁG HÍREI

– Még az idén várható az NDK és az NSZK közötti pénzügyi unió létrehozása – jelentette ki a gazdasági ügyekért felelős miniszterelnök-helyettes. Christa Luft egyúttal rámutatott, hogy a pénzügyi unió nem lehetséges „a gazdasági szövetséget és a szociális chartát megteremtő hatékony lépések nélkül”.

– Lassan normalizálódik a helyzet Dusanbában, Szovjet-Tádzsikisztán fővárosában. A múlt heti véres zavargások után kezd visszatérni az élet a rendes kerékvágásba. A tádzsik belügyminisztérium hétfői tájékoztatása szerint a zavargásokban 22 ember vesztette életét, s 505-en megsebesültek.

– Kijevben eltemették Scerbickijt, az Ukrán KP pénteken elhunyt volt első titkárát.

– Pekingben hétfőn megkezdődött a kínai Országos Népi Gyűlés állandó bizottságának ülészaka. A parlament elnöksége úgy döntött, hogy március 20-ra hívják össze az Országos Népi Gyűlést, amely évente egy alkalommal ülésezik.

– Dél-Korea felújítja azt a Szovjet-unióknak tett korábbi javaslatát, hogy a két ország külügyminiszterei kezdjenek ta-

nácskozásokat a teljes körű diplomáciai kapcsolatok létrehozásáról – jelentette be Gong Ro Mjung, a Dél-Korea moszkvai kereskedelmi kirendeltsége mellett megnyíló konzuli osztály vezetője.

– Az ENSZ Emberi Jogi Bizottságának Genfben folyó ülészaka hétfőn ismételtelen és hangú határozatban ítélte el a dél-afrikai apartheidet és a megszállt területeken a palesztinokkal szemben tanúsított izraeli bánásmódot.

– Vasárnap késő éjjel ért véget a Független Bolgár Szindikátusok Konföderációjának alakuló kongresszusa, amely szombaton még a szakszervezetek XI. rendkívüli kongresszusaként kezdődött. A konföderáció a benne részt vevők nagyobb önállóságát jelenti.

– Az elmúlt évtized legnagyobb kormányellenes megmozdulásával zárta vasárnap Managuában választási kampányát Chamorro, a nicaraguai ellenzék egyik elnökjelöltje. Az Ellenzéki Nemzeti Szövetség (UNO) felhívására 50–60 ezer ember gyűlt össze Managua főterén. Nicaraguában február 25-én tartanak általános választásokat.

– A dél-afrikai állami televízióban fejthette ki politikai nézeteit vasárnap Thabo Mbeki, az Afrikai Nemzeti Kongresszus egyik emigráns vezetője. A tévé most első ízben készített interjút az apartheid-ellenes szervezet egyik emigráns vezetőjével: február másodikáig a helyi törvények szerint bűncselekménynek számított az ANC vezetőit megszólaltatni a dél-afrikai sajtóban.

– Nepálban eddig legkevesebb 10 halálos áldozata és 150 sebesültje van annak a tömegmozgalomnak, melynek célja a többpárti parlamentáris demokrácia helyreállítása. Vasárnap a fővárosban és az ország több vidéki körzetében véres összecsapások robbantak ki a tüntetők és a rendfenntartó erők között, hétfőn pedig egy napos általános sztrájkjal folytatódott a tiltakozó mozgalom.

– Madridban megegyezés született a diplomáciai kapcsolatok felújításáról, valamint a Falkland-(Malvin-)szigetek ügyének rendezéséről Nagy-Britannia és Argentína között. Ismételen megnyitják a nagykövetségeket egymás országában.

Közös nyilatkozat

Az NSZK kormánya megerősítette Kohl kormánynyilatkozatát, az eljövendő Németország nem lehet semleges vagy demilitarizált, hanem a nyugati szövetség részének kell maradnia, de e szövetség alakulatait és berendezéseit nem szabad előretolni a mai NDK területére. Ezt Genscher külügy- és Stoltenberg védelmi miniszter közös nyilatkozatban ismételte meg.

Évforduló Kárpátalján

Egy esztendeje, 1989. február 26-án „alulról szerveződő”, ám kétségkívül – ha kényszerűségből is – „felülről” engedélyezett szervezetként, Ungváron megalakult a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ). A hír akkoriban igazi szenzációként hatott, hiszen a magyar kisebbségek közül a kárpátaljai volt az, mely semmiféle szervezettel nem rendelkezett. Más kérdés, hogy akár a csehszlovákiai CSEMADOK vagy a romániai magyarok szövetsége az önkényre alapozott politika terméke volt: az évenként rituálisan megrendezett népviseletes folklorünnepek és a különböző közgyűlések a fensőbbeség szándékai szerint a kisebbségi intézmények hiányát hivatottak elleplezni. A hivatalos szerveknél azonban még ilyen jellegű állami intézmény létrehozásának a gondolata sem vetődött fel Kárpátalján. Ha utánagondolunk a szovjet belpolitika utóbbi évtizedeinek, teljesen logikusan, hiszen a magyarországi sovinizmussal áthatott, ostoba bürokraták által kiagyalt, a sokszínű, ám mégis egységes szovjet nép fogalomrendszerébe a nemzeti alapon való szervezkedés sehogyan sem illett bele.

Az önszerveződés igénye, a kisebbség kollektív egységként való elismertetésének a szándéka a történelmi tragédiák után sem veszett ki a kárpátaljai magyarokból. Ennek nyilvánosan először 1972-ben az SZKP KB Politikai Bizottságának és a Legfelsőbb Tanács Elnökségének címzett „Beadványban” adtak hangot. A kérések között szerepelt a magyar nemzeti kisebbség kollektív jogainak az elismertetése. „Nem elég az egyéni állampolgári jogok szavatolása. Területünk magyar lakosságát mint kompakt egységet, közösséget is el kell ismerni.” – fogalmaz a '72-es dokumentum. Ma már – utólagosan bölcsen –

tudjuk, hogy a több mint másfél ezer aláírással megtámogatott Beadványnak kevés esélye volt arra, hogy a benne felsorolt sérelmek orvoslásra találjanak. A birodalmat egyenesen a katasztrófa felé terelő brezsnyevi politika, amelyre görcsölő sokként hatott a hatvannyolcban kulmináló csehszlovákiai reformkísérlet, elnyomó és megtorló természetét ekkor kezdte kiteljesíteni. S mivel a kollektív folyamodvány leginkább érzékelhető következményei a szövegezőkre, a terjesztőkre és az aláírókra mért retorziók voltak, ilyen mélységű szerveződés jó másfél évtizedig nem is volt Kárpátalján. Amikor azonban a gorbacsovi irányváltás után lazultak a gúzsba kötött hatalmi mechanizmusok, a birodalmi peremvidéken élő, de a magyarországi politikai folyamatokra mindig is fogékony kárpátaljai magyarság – Balogh Edgár máshol alkalmazott szavával – folytatta *önösszerveződését*. Beregszászban, Munkácsban, Técsőben, Péterfalván és másutt könyvbarát és honismereti körök és klubok alakultak, majd hamarosan fölvetődött egy, az ezeket a szervezeteket összefogó csúciszervezet megalakításának az igénye. Erős, ám végül mégis alulmaradt csoportja volt a régi reflexek szerint gondolkozók azon táborának, amely jobb példa híján a CSEMADOK-hoz hasonló állami irányítású szervezet létrehozását akarta keresztülvinni. Állami fizetést húzó apparátussal és az ezzel természetesen együttjáró függőséggel.

Közmegelekedésére nem ez a változat valósult meg. Ehhez azonban szükség volt arra is, hogy megalakuljon az ukrán *Sevczenko Anyanyelvi Társaság*, s e máta

alapján szerveződhessen a magyar kulturális szövetség is.

A tavalyi februárvég történelmi jelentőségű volt. Felemelő volt látni, hogy ez az évtizedekig földre szorított közösség, milyen érett és higgadt módon politizál.

A Szövetség (elnöke *Fodó Sándor*) egyre inkább magára talált, s az eltelt egy esztendő alatt jelentős munkát végzett. Elérte a magyar helységnevek sajtóbeli használatát, kezdeményezésére ma számos településen az orosz mellé feltehetően a magyar nyelvű, az ősi elnevezést feltüntető helységnevtáblát, Beregszászban konferenciát rendezett az 1944 őszén elhurcoltak emlékére, fellépett és fellépett a magyar etnikai tömb megbontását célzó, irányított telepítéspolitika ellen. A romániai terror ellen tiltakozó nyilatkozataival azt is kifejezte, hogy az *egyetemes magyarságban* gondolkodik. (A szovjet politika egészen a Ceausescu-diktatúra bukásáig még tartózkodóan sem kommentálta a romániai folyamatokat.) A forradalom győzelme után pedig, amint arra lehetőség nyílt, azonnal éllemiszterrel és gyűgyszerekkel megrakott autókönvojokat indított Erdély városaiba és falvaiba. Képviselőket állít majd a márciusi választásokon. Szoros és baráti kapcsolatokat épített ki az ukrán tömegmozgalom, a RUH kárpátaljai tagozatával. (Fodó Sándor tagja az ukrán szervezet legszűkebb választmányának, s meghívotként részt vett a RUH kijeji kongresszusán.) A Szövetséget partnerként kezeli a magyar politika is: erről tanúskodnak azok a sajtó-

közlemények, amelyek a KMKSZ elnöke és a magyar politikai élet jeles képviselői közötti találkozókról tudósítanak. Nem lényegtelen az sem, hogy a Nagy Temetésen, '89 június 16-án a KMKSZ is leróta kegyeletét a magyar forradalom mártírjainak emléke előtt.

A KMKSZ ma a kárpátaljai magyarság egyetlen kollektív politikai, társadalmi és kulturális szervezete, a pártosodásra éppen emiatt nem hajlanak az ott élő magyarok.

Ami napjainkban mégis megosztja a magyar kisebbséget, az a magyar autonóm körzet kérdése. Az első ránézésre tetszetős terv ugyanis még optimális elképzelések szerint is számos, nemzeti önazonosságát a nehéz körülmények között megőrző ungi, beregi, ugoicsai és máramarosi magyart rekesztene ki az elképzelt autonómiából. Arra pedig, hogy a magyar autonóm körzet képes lesz gondoskodni és hatékony figyelmét a kívülrekedtekre is kiterjeszteni, ma komoly garanciát senki sem adhat. Csak reménykedhetünk a megfelelő megoldásban.

Reméljük továbbá, hogy a Szövetség a jövőben is hasonló eredményekkel folytathatja tevékenységét. A kárpátaljai magyarok szervezeteként a reménybeli konszolidált körülmények között fontos szerepet tölthet be az új alapokon megújuló szovjet-magyar kapcsolatokban. S ha jogos törekvéseit megértéssel fogadja a többségi ukrán s az 1944 után odatelepeült orosz népesség, az együttélés pozitív példáját mutathatja fel a népek közötti viszályokkal küszködő birodalomban, de akár egy önálló vagy a Szovjetunió belüli önállósultabb Ukrajnában is.

Tóth István

A Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség választási platformja

A tiszta közélet megteremtése és saját feladatainak megvalósítása érdekében a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség élni kíván az új, demokratikus választási rendszer kínálta lehetőségekkel, s mint társadalmi szervezet saját képviselőket indít a községi, városi, járási, területi és köztársasági választásokon. Mit akarunk mi? Változásokat az élet minden területén, ahol erre szükség van.

A politikai életben: Demokráciát, az eddig megszerzett pozíciókból fakadó igazságtalan előnyök megszüntetését. A különböző vélemények egyenjogúságát. Olyan népi önkormányzatokat, mozgalmakat, amelyek a társadalom valamennyi egészséges erőit egyesítik. Rátermetett vezetőket a nép köréből, a társadalmi szervezetek, munkáskollektívák, települések, községek javaslatai alapján. Támogatjuk a társadalom radikális megújításának azon elveit, amelyeket a párt nemzetiségi platformja tartalmaz.

Ideológiai téren: a világnézeti különbségekből fakadó hátrányok megszüntetését. Ateisták és hívők közmegegyezését, toleranciát egymás iránt. A törvénytisztelő hitközösségek, vallási szervezetek életébe való be nem avatkozást. A vallások egyenjogúságának szavatolását, a görög katolikus egyház törvényes elismerését, működését.

A nemzetiségi jogok terén: el kívánjuk érni a különböző nemzetek és nemzetiségek tényleges egyenjogúságát, katonakötelességek ukrainai szolgálatát. A kisebbségi helyzetből fakadó hátrányok felszámolá-

sát, a nemzeti színek szabad használatát. A nemzetiségi kultúrák felvirágoztatását, hagyományaink ápolását; e cél elérése érdekében az itteni értelmiség helybeli foglalkoztatását. Az Ukrán SZSZK-beli nyelvekről szóló törvény 3., 4., 5. és más ide vonatkozó cikkelyének betartását, melyek szavatolják a magyar és más kisebbségi nyelveknek az állami és orosz nyelvvel való egyenrangú használatát az élet minden területén. Magyar autonóm körzet megalakítását Beregszász központtal, mely magába foglalná az ungvári, a munkácsi és a nagyszőlősi járás magyarlakta falvait. Nyilvánosan rehabilitálják (nem egyéni, hanem kollektív alapon) az 1944 novemberében elhurcolt sok ezer magyar férfit, valamint német és más nemzetiségű lakost, akiket 1944 novemberében – 1947 májusa között jogtalanul munkatáborokba kényszerítették. Az 1930-as, 1940-es és 1950-es években koncepciók perék útján jogtalanul elítéltek, kivégzettek politikai rehabilitálását. Valamennyi település, város költségvetésében a nemzetiségi oktatásra és a kultúrára fordítandó összeg arányos növelését. Kárpátalja minden lakosa számára a bürokrácia mentes, szabad határátlépés jogának szavatolását.

Gazdasági téren: támogatjuk a köztársasági önelszámolásos rendszer bevezetését, mivel e téren széles körű lehetőségek nyílnak majd a szomszédos országokkal való együttműködésre. Támogatjuk az úgynevezett kárpátaljai szabad gazdasági övezet létrehozásának gondolatát, szorgalmazzuk a Kárpátalja és elsősorban Kelet-Magyarország közti gazdasági kapcsolatok további erősítését, melyek hatására rugal-

masabb kereskedelmi, szolgáltatói kapcsolat alakulhatna ki valamennyi nemzet javáért. Támogatjuk a magánkezdemenyvezések valamennyi formáját, amelyek az állam és az egyén számára kölcsönösen előnyösek. 3 évi fizetett GYES-t, napi 6 óras munkaidőt a nők számára.

Az ökológia terén: vegyszerektől, mérgektől, radioaktív anyagoktól és sugárzástól mentes ivóvizet, levegőt, földet, élelmet, pihenésre, kikapcsolódásra alkalmas környezetet kívánunk. Virágzó turistaparadicsomot a Kárpátokban télenyáron.

A környezetet és az egészséget károsító objektumok felszámolását, hasonló objektumok létesítésének megakadályozását. A környezetünket szennyező gyárak, üzemek, vállalatok szigorú társadalmi ellenőrzését, ezzel kapcsolatosan a közvélemény akaratának érvényesítését. A munkácsi járási Pisztrajlove (Pisztraháza) mellett épülő, életünk, környezetünk, majd károsan kiható katonai objektum felszámolását követeljük. A KMKSZ választási szövetségre lép a Sevczenko Ukrán Nyelvi Társasággal és más haladó mozgalmakkal.

(Megjelent a Kárpáti Igaz Szóban)

Vajdasági levél a kisebbségi jog ügyében

A vajdasági magyar nemzetiségi képviselői anyanyelvű oktatást sürgetnek. A Vajdasági Magyarok Demokratikus Közösségének (VMDK) kezdeményező bizottsága nyílt levélben kérte Radmilovicst, a Szerb Köztársaság Végrehajtó Tanácsának elnökét és Bozovicst, a Vajdaság Szocialista Autonóm Tartományi Végrehajtó Tanács elnökét, hogy – alkotmányos jogaikkal és kötelezettségeikkel összhangban – személyesen is járuljanak hozzá ahhoz, hogy a vajdasági magyarok visszakapják gimnáziumaikat Szabadkán, Zentán, Becsén, Újvidéken, Becskerekén, Zomborban és Topolyán. Azokban a szakiskolákban, ahol ezt a körülmények, az anyagi és a káderbeli lehetőségek megengedik, a reális szükségleteknek megfelelően szervezzék meg a teljes anyanyelvű oktatást – kérik. A teljes magyar anyanyelvű oktatást nyújtó gimnáziumok – hangoztatja a levél – az autonomisták (értsd: az 1972–1988 közötti vajdasági párt- és állami vezetés) uralma alatt tűntek el, méghozzá úgy, hogy az adott körülmények között csak akkor lehetséges, ha ehhez olyan alkotmányjog felhatalmazásokkal felruházott személyiségek is hozzájárulnak, mint a tagköztársaság, illetve a tartomány kormányának elnöke.

Negyven prédikátor

Mint eső után a gombák, úgy bújnak elő az ismeretlenség homályából a pártok. Szaporodnak, mint a legegyszerűbb egysejtűek, osztódással. Eddig negyven pártot vettek nyilántartásba, tizenegyet pedig folyik a bejegyzése. Negyven prédikátor áll szószékén a nemzet feje felett, s kiabálja fazékfedő csattogású igéit a hívek és hívők felé, akik araszolva haladnak a teljes anyagi megsemmisülés és a szellemi nihil irányába. A prédikátorok hirdetik az igét, s a szószék magasából nem látják meg, miként toporog a félvak, bottal utat keresők tömege az utca emelkedő mocskában, nem figyelve már arra, mi az, amit nekik hirdetnek. Már arra sem figyelve, aki valóban egy jobb jövő ígéretével megy fel a pulpitisra, mert a hordószyonokok zsvivaja minden más hangot elnyom.

Szövetségek és koalíciók legfurcsább formációi jönnek létre, majd fel is bomlanak. Szerencselovagok és futuristák száll-

nak harcba a koncert. Zajosan és szemérmetlenül marakodnak ez eléjük vetett falatokon. Felfedve valódi lényüket, azt ugyanis, hogy létüket, „pártágukat” csupán annak köszönhetik, hogy előbb ébredtek fel, előbb csináltak pártot, mint polgártársaik, s a hatalmi vákuumot kihasználva emelkedtek tíz-húsz fős pártocskák elnöki székébe, rögtön benyújtva igényüket némi vagyoni. Szétcincálják a társadalom utolsó kincseit. Mindegyiknek kijár a gépkocsi, a tíz-, százezres vagy milliós támogatás, meg az iroda, amit másra is tudna használni ez az ország.

Pártot alapított dr. Utassy István, aki éveken át hordta zsebében egy előző párt tagsági igazolványát, s most a Haza Pártjának szerény kék ibolya jelképe alatt készül arra, hogy köztársasági elnökké választassa meg magát. Saját kezűleg ragasztgatja plakátjait, mert nem áll mögötte még egy plakátragasztó sem. Nem számít, hogy hányan vannak, nem számít, hogy mit akarnak, Utassy úr számára egyetlen dolog fontos, az, hogy a pártelnöki székéből könnyebben lehet harcot vívnia más funkciókért.

Hasonló gondolatok mozgathatják Takács Imrét, a „jelző nélküli” Szociáldemokrata Párt vezetőjét, aki azért pattant ki az MSZDP-ből, mert ott nem értékelték elég magas pártfunkcióval elvülhetetlen érdemeit. Nosza, létrehozott hát egy új pártot, kapott a kormánytól pénzt, paripa helyett gépkocsit, no meg irodát. A következő lépésben pedig – mivel rokonokból és szomszédokból álló pártját gyengének érezte – koalícióra lépett három másik, hasonlóan bizonytalankodó párttal (CPNSZ). Takács úr, bár pártját szociáldemokratának hirdeti, mégis koalíciós partnernek tekintette azt a Radikális Pártot, melyet Rózsa Mihály, valamikori táviratkihordó, majd

állítólagos zenei menedzser irányít szélsősegesen jobboldali „programmal”. Takács Imre számára ennek nyilván azért nem volt jelentősége, mert nem a vallott eszmék a fontosak, csupán egyetlen dolog: a hatalom megragadása, amiért még az ördöggel is szövetekezne.

„Aki dudás akar lenni, pokolra kell annak menni” – írta a költő, bár nem éppen a mai helyzetre gondolt. Most hát a pártocskák szállnak alá a pokolra. Pedig az igazi pokoljárás azoknak fog jutni, akik a hatalom részeseivé válnak majd a nép akaratából. Az lesz majd a pokoljárás, amikor neki kell állni az ország újjászervezésének, s jaj nekünk, ha a kormányrúd mellé olyanokat engedünk, akiknek fogalmuk sincs arról, mi a teendő.

Forr az új bor, szennyes habja a felszínre tör. Magyar, ne kóstolj belőle, míg le nem tisztult! Ne higgy a hangosan kiabálóknak, a holnapvitéznek. Nem teéred, nem az országodért, csupán saját felemelkedésükért vívják harcukat.

Mire számíthatsz, ha olyanok kezébe hagyod csúszni a kormánybotot, akik nem hogy egy országot, de egy pártot sem tudnak irányítani? Toporgunk majd tovább a szószékek alatt, míg fejünkre hullanak majd a szent igék, s gyerekeink idetévedt turistáktól fognak csokoládét és ennyitól kéréselni.

Negyven prédikátor közül alig maroknyi képes arra, hogy jövőt mutasson, útra leljen. Ám hamis szavak közül nehéz az igazit kihallani, azt, amelyik valóban értünk szólal meg. Azt, amelyik nem az utcára akar kivezenyelni fékevesztett tömegeket. Azt, amelyik mérsékletet, türelmet hirdet, de számadást és felelősséget is.

Csfk Rita

Ausztria már megengedi Négyszázezer új osztrák választópolgár

Nem kell hazatérniök az állandóan vagy ideiglenesen külföldön élő osztrák állampolgároknak, ha élni kívánnak szavazati jogokkal – ez a lényege a megállapodásnak, mely január végén jött létre a bécsi kormánykoalíció két pártja, az SPÖ és az ÖVP között.

Az egyezséget hosszú huzavona után szinte az utolsó pillanatban kötötték meg: a határidő ugyanis március 17-én járt volna le. Ezt az osztrák alkotmánybíróság szabta meg, mely 1989 márciusában egy amerikaiában élő osztrák állampolgár keresetének helyt adva úgy döntött, hogy lehetővé kell tenni a külföldön tartózkodó osztrák állampolgárok számára a részvételt a választásokon és népszavazásokon. Ha tehát a kormány ez év március 17-ig ilyen értelemben nem rendelkezett volna, akkor azt követőleg alkotmányellenesnek lehetett volna minősíteni minden választást és népszavazást. A két párt kötelhúzása azért tartott ilyen soká, mert a szocialisták (SPÖ) attól tartottak – és nem ok nélkül –, hogy a külföldön élő osztrákok szavazatai nagyobb részt nem őket, hanem vetélytársaikat, az ÖVP-t és az FPÖ-t támogatnák. Emellett nem volt könnyű a technikai részletek kidolgozása sem, melyek révén a külföldről jövő szavazatok titkos és hiteles volta biztosítható.

A külföldön lévő osztrákoknak utolsó állandó ausztriai lakóhelyüktől vagy attól az ausztriai községtől (várostól) kell kérniök felvételüket a választói névjegyzékbe, amelyhez kapcsolat fűzi őket. Az erről szóló igazolást és a szavazólapot ugyanonnan igényelhetik, de megkaphatják a külföldi osztrák diplomáciai képviselőktől is. A szavazólapot aztán saját kezűleg és tanúk nélkül kell kitölteni, majd a külképviseleti szerv egy tisztviselője előtt borítékba tenni és lezárni. A diplomata helyett tanúskodhat az illető ország közjegyzője vagy dokumentumok hitelesítésével foglalkozó intézménynek megbízottja is. Ez a bizalmi személy előzőleg a szavazólapon megerősíti a választópolgár személyazonosságát. Ha ilyen nincs kéznél, megteszi két nagykorú osztrák állampolgár is, akik azonban tartoznak feltüntetni utlevelük számát a választói igazoláson. Mindezek után nincs más teendő, mint postára adni vagy az osztrák külképviselet gondjaira bízni a borítékolt szavazatot. Ennek legkésőbb a választás vagy népszavazás napját követő harmadik nap délig kell megérkeznie az illetékes körzeti választási hatósághoz.

Mintegy négyszázezer osztrák állampolgár él állandó jelleggel külföldön. Jelentős persze az ideiglenesen távol lévők száma is.

- 6

ManDÁTUM

Ezzel a rovatunkkal rendszeresen jelentkezünk a választási kampány idején. Képviselőjelöltek mutatunk be, pártokat, és figyelemmel kísérjük a választások körüli jelenségeket is.

Kormánypárti győzelem Japánban

Hogy kerül a csizma az asztalra, a japán választásokról szóló tudósítás és értékelés a **Hazai dolgaink** rovatba? Tulajdonképpen egyszerűen: országunk legnagyobb hitelezője Japán, csaknem minden második adósságdólarunkkal nekik tartozunk. Ez már önmagában elég ok arra, hogy az ottani belpolitikai eseményeket, azok hatását nagyon is hazai vonatkozásúnak tekintsük. A másik ok az ottani többpártrendszer: ennek működő változata

sem tanulság nélküli a márciusi választás előtt... (A szerk.)

A japán nép a stabilitásra, a folyamatosra és az óvatos változtatásokra szavazott. A vasárnap megtartott általános képviselőválasztáson a kormányzó Liberális Demokrata Párt 275 mandátumot nyert, ami biztosítja számára az abszolút többséget az 512 fős alsóházban. A japán Szocialista Párt – a legnagyobb ellenzéki erő – káprázatos sikert aratott. A parlament felosz-

latásakor csak 85 képviselője volt az alsóházban, míg az új törvényhozó testületben 136 mandátummal rendelkezik. Ez azonban kevés ahhoz, hogy a kormánypárt abszolút parlamenti többségével szemben kiegyensúlyozó politikai erőként tudjon fellépni az alsóházban, ugyanis az összes többi ellenzéki párt súlyos vereséget szenvedett.

A Kometito a korábbi 56 mandátumból csak 45-öt tudott megőrizni. A Japán Kommunista Párt 131 jelöltjéből csak 16-ot választottak képviselőnek, tízzel kevesebbet, mint négy évvel ezelőtt. A Demokratikus Szocialista Párt mindössze 14 képviselőt tudott az alsóházba juttatni, szemben korábbi 26 parlamenti helyével. Az Egyesült Szociáldemokrata Párt (Saminren) megőrizte négy mandátumát. 21 független politikus jutott az alsóházba, közöttük 11 olyan konzervatív politikus, aki minden bizonnyal csatlakozni fog az LDP-hez.

A kormány a tervek szerint február 27-re hívja össze az új összetételű képviselőházat, amely megválasztja a miniszterelnököt. Minthogy az LDP megőrizte abszolút többségét – annak ellenére, hogy az 1986-os alsóházi választásokhoz képest 25 mandátumot veszített – a párt elnöke a korábbi gyakorlatnak megfelelően kormányfőként alakíthatja meg kabinetjét.

Maléterné Gyenes Judit körzetében

Visszalépett a Nemzeti Kisgazda Párt jelöltje

A budapesti 12. számú választókörzetben – IX. kerület – a Nemzeti Kisgazda és Polgári Párt Lendvai Pál mérnököt jelölte képviselőnek. Az aktivisták Lendvai Pál számára már nagyszámú ajánlószerelvényt gyűjtöttek össze. A jelölt most szerzett tudomást arról, hogy ugyanabban a körzetben a Magyar Liberális Pártból Maléter Pál özvegye, Gyenes Judit, az egykori legendás 1956-os forradalmár tábornok és honvédelmi miniszter felesége indul a választásokon. A hír hallatára Lendvai Pál pártjánál bejelentette, hogy kéri jelölése visszavonását.

A Nemzeti Kisgazda és Polgári Párt a visszalépéshez hozzájárult. Ilyen előzmények után kezdtük meg Lendvai Pált visszalépésének okairól.

– Maléter Pál '56-os vértanú, minden magyar ember számára példakép. Jómagam is részt vettem a forradalmi megmozdulásban, ezért igen nagy tiszteletje vagyok. Ismerem Gyenes Judit tevékenységét, különösen a Történelmi Igazságtétel Bizottságban tett sokat, ezért személyét a legalkalmasabbnak tartom, hogy a IX. kerületieket képviselje.

– Ezzel végleg visszavonul a politikától?

– Nem, remélem a parlamenti választások után minél előbb sorra kerülő önkormányzati választásokon pártomnak sikerre számító jelöltje lehetek.

Savanyú a szőlő

Pénteken este még adásba került a Legitimista Párt televíziós propaganda-műsora, holott az a tömörülés, amelyhez ez a párt is csatlakozott, az ún. Keresztény Nemzeti Unió, már péntek délután bejelentette, hogy visszalép a választásoktól.

Erre a közlésre azon a csekélyre sikeredett gyűlésen került sor, melyet a KNU a budapesti Vörösmarty térre hívott egybe. Romhányi László, a Jurta Színház vezetője és egyszemélyben e politikai tömörülés létrehozója és atyamestere azt hangoztatta itt mintegy ötven párhíve és ugyanennyi arra vetődő járókelő előtt, hogy március 25-én nem szabad választás, hanem csupán választási komédia lesz ebben az országban, mivelhogy az ajánlási cédulákkal történt visszaélések tönkretették a választások tisztaságát és komolyságát.

Nem tudni, mennyire hangolta össze Romhányi az álláspontját a KNU-hoz tartozó szervezetekkel, de tény, hogy kevéssel előbb még ezek egyike, a Magyar Nemzeti Párt arra kérte a televízió útján a választópolgárokat, hogy adják neki ajánlócédulájukat. A Nemzeti Párt korifeusai egy szóval sem jelezték, hogy bizalmatlanok lennének az ajánlócédulák intézményével szemben.

Romhányi hirtelen fordulata azt az erős gyanút ébreszti az emberben, hogy a nagy néptribun rájött: nem fog összejönni a 750 ajánlás, vagy ha tán összejönne is, a szavazók száma aligha lesz sokkal több ennél. Ajánlatosabb tehát méltatlankodva visszavonulni, amíg a vereség számszerűleg rájuk nem bizonyítható, mintsem égni, akár a rongy a választások eredményének kihirdetésekor.

A visszavonulást persze hangos demagógiával próbálja diadallá átmaszkírozni a nagy néptribun. Szerinte ebben az országban mindenki kommunista ügynök – természetesen őt magát és híveit kivéve. Ugyanezt a nótát fújja a KNU-hoz tartozó Magyar Nemzeti Párt is, mely minden más pártot fölöslegesnek talál és önmagát kiáltja ki a nemzet egyedüli megmentőjének.

Romhányiéék és eszmetársaik visszavonulása kedvező jel: azt mutatja, hogy a magyar választópolgárok túlnyomó többségének nem elég a nemzeti zászló lobogtatása, a koronás címer és a kereszt mutogatása, sem a szájtépő kommunistaellenesség. Valami program is megkívánatik.

gggy

Az ÁSZ bement:

Hiba van a kréta körül...

Az Országgyűlés megbízásából az Állami Számvevőszék részletesen megvizsgálta a Magyar Szocialista Pártnak – az MSZMP jogutódjának – a bejegyzési kérelmével egyidejűleg a bírósághoz benyújtott vagyonmérleget. Az ÁSZ szakemberei ezzel a munkával elkészültek, s az eredményről rövid tájékoztatót juttattak el az MTT-hez. Megállapították: az MSZMP által 1989. november 16-án benyújtott, és az MSZMP vagyonának 1989. szeptember 30-i állapotát feltüntető vagyonmérleg nem minősíthető teljes körűnek. A mérleg bizonylati megal-

apozottsága nem alkalmas a szeptember 30-i vagyoni helyzet bemutatására. A vagyonmérleg összeállításánál során nem végezték el a szükséges leltározást, s az előírt számviteli munkákat sem. Az ÁSZ összefoglaló jelentését megküldte az MSZMP elnökének; a párt ezzel kapcsolatban észrevételeket tett, ám nem vitatja az ÁSZ megállapításait. Mindezek alapján az Állami Számvevőszék elnöke benyújtotta jelentését az Országgyűlés megbízott elnökének, és javasolta, hogy azt tárgyalja meg a parlament terv- és költségvetési bizottsága.

AIDS-helyzetünk

Magyarországon az AIDS-fertőzés nagyobb terjedését valószínűsítik; a kór megfékezése érdekében a felvilágosítás-oktatás a fokozott veszélyben lévő közösségekre tevődik át – mondotta dr. Mann, az Egészségügyi Világszervezet AIDS-programjának igazgatója, aki Budapesten a minisztériumban magyar szakemberekkel kidolgozza azt a középtávú stratégiát, amely segít megfékezni a betegség terjedését. Sikeresnek minősítette a magyar AIDS-program kezdetét, amely a felvilágosítást tekintette feladatának. A további teendő: eljutni a leginkább veszélyeztetett rétegekhez. Hazánk enyhén fertőzött, 31 nyilvánított AIDS-beteg van, közülük 20-an haltak meg, s 199 az ismert fertőzött személy, de fokozódik a fertőzés veszélye a kábítószer-fogyasztás, a prostitúció, a szexuális magatartásformák változásával.

Az Országos Gazdaszövetségtől

Levél a reményért

Tisztelt Miniszterelnök úr! Súlyos veszély fenyegeti országunk békéjét. A termelőszövetkezetek az ország több helyén osztják a földet, újabb földtulajdonosokat kreálnak. A tulajdonviszonyok békés rendezése került veszélybe. Egy-egy hold földet 1000–2500 forintért adnak át tagjaiknak, akik félrevezetetlen, jóhiszeműen, a dolgos emberek munkához való reményével el is fogadják ezt az ajándékot. Közben a nagy keresetű vezetők a módosított alapszabályok adta lehetőséget kihasználva, a vagyon és a terület zömét eltulajdonítva, átmentik gazdasági hatalmukat. Ezzel a lépéssel végleg kizárják azt a lehetőséget, hogy az emberi jogok alapján rendezhessük mindazon volt tulajdonosok sérelmeit, akik ma a szabad választások után megnyíló lehetőségeket békésen, zokszó nélkül várják.

Súlyos jogsértés éri azokat is, akik évek óta mezőgazdasági tevékenységgel foglalkoznak ugyanolyan vagy rosszabb körülmények között, mint a termelőszövetkezetek dolgozói, és nem jutnak ilyen kedvezményesen földhöz, sőt az általuk kifizetett bérelti díjak öt-tízszerezésére tesznek ki évente ehhez a vételárhoz képest. Tudjuk, hogy a fennálló törvények lehetővé teszik ezen jogsértéseket, mégis, kérem, lépjen közbe személyes intézkedésével a katasztrófa helyzet elhárítása érdekében. Séri honfitársainkat, hogy ez a diszkriminatív földosztás a termelőszövetkezetek belső ügyeként, a joggal való visszaélés élénk példája gyanúként történik. Felhívom Önt, hogy azonnali intézkedéseivel adja vissza a parasztság reményét, hogy jogait nem veszti el örökre.

Dr. Hajagos Antal elnök

Kampányfelügyelő bizottság alakul

Egyeztettek a pártok

Kampányfelügyelő bizottság létrehozását kezdeményezte hétfői ülésén a Pártközi Egyeztető Bizottság (PEB). Az országos listát állító pártok képviselői a tervek szerint február 27-én alakítják meg a bizottságot, s munkájában tanácskozási joggal részt vehetnek a területi listát állító pártok is. A bizottság feladata lesz a választási kampány utolsó 30 napjában a televízió és a rádió választási műsorainak felügyelete. A grémium jog- és hatáskörének tisztázására a PEB az FKGP, az MDF, az MSZP és az SZDSZ képviselőiből álló tárgyalódelegációt jelölt ki, amelynek tagjai konzultálnak majd az Országos Választási Bizottsággal. A Kampányfelügyelő bizottság az OVB szerveként közjogi funkciókat töltene be, és a nemzeti médiumok választási műsorainak politikai felügyeletén kívül hatáskörébe tartozna a „plakátháborúban” előforduló rendellenességek, illetve a választási nagygyűlési esetleges etikai vétségek megítélése.

A PEB ülésén a résztvevők meg egyeztek abban, hogy a jelöltet állító pártok választási felhívásait a televízióban és a rádióban 2–2 perc időtartamban február 28-ától közlik folyamatosan. Naponta várhatóan öt felhívás sugárzására nyílik lehetőség. Első alkalommal az MDF, a Magyar Néppárt, a FIDESZ, az SZDSZ és a MSZDP felhívásait teszik közzé; a második „ötösbe” került a Kereszténydemokrata Néppárt, a Hazafias Választási Koalíció, az MSZP, az FKGP és az Agrárszövetség. A további sorrendet is sorolással állapítják meg, ezért a pártközi egyeztetőbizottság kéri a jelöltet állítani képes pártokat, hogy a felhívás sugárzására vonatkozó igényüket február 23-ig juttassák el a Minisztertanács Hivatalának.

A választási gyűlésekről szóló tudósítások kérdésében is körvonalazódott a közös álláspont. A PEB munkájában részt vevő pártok többségének az a véleménye, hogy a tudósításokat a Tv-híradó keretében kellene sugároz-

ni. Az elképzelések szerint a választási gyűlésekről a jelöltállítás arányában adna hírt a Híradó. Az elv betartását a kampányfelügyelő bizottság ellenőrizné. Támogatja a PEB azt, hogy a felosztott műsoridőben március 8-ától tévé vitaműsorokat sugározzon, amelyben egy-egy alkalommal négy párt képviselője fejtené ki véleményét adott témáról. Ezekben a műsorokban az országos listát állító pártok képviselői szerepelhetnének. Baló György számításai szerint tíz ilyen vitaműsor sugárzására nyílna lehetőség, egy program 60 perces lenne, kivéve a pártelnökök vitáját. A hétfői ülésen konszenzus született abban, hogy a vitákat a következő témakörökben kellene megrendezni: külpolitika, biztonságpolitika, nemzetközi kapcsolatok; szociálpolitika, egészségügy; család-, nő- és ifjúságpolitikai kérdések (infláció, munkanélküliség, adósságválság kezelése); hosszú távú gazdasági kérdések (tulajdonreform); önkormányzatok kérdése; elnökök vitája (a békés átmenettel és a civil társadalom és a demokrácia kiépítésével kapcsolatos témák).

A Magyar Televízió február 23-án és március 23-án két-két órás választási összefoglalót sugároz majd. A választások napján, március 25-én, illetőleg a második fordulón – amire nagy valószínűséggel számítani kell – nagyszabású élő műsort tervez. A pártok szükségesnek tartják a fizetett választási hirdetések sugárzását idejének lehetőség szerinti növelését a tévében és a rádióban a kampány utolsó harminc napja alatt. A PEB tiltakozását fejezte ki amiatt, hogy a Magyar Televízió 1-es csatornáján elzárkóztak a Független Szakszervezetek Demokratikus Ligája egyik választási felvilágosító hirdetésének közlése elől. A pártközi egyeztető bizottság tagjai egyetértenek azzal, hogy a pártok március 15-én kampánytevékenységet ne folytassanak. Valamennyi fél hajlandó ilyen jellegű önkorlátozásra a nemzeti ünnepen.

Eltemették Karády Katalint

Tegnap délután eltemették Karády Katalint. A budapesti Szent István Bazilikában délután 13 órakor kezdődő gyászmise előtt nézők tízezrei vettek búcsút a magyar filmművészet és a magyar történelem egyik kedves, jellemző egyéniségétől. Bár csak délelőtt 11-re hirdették a Bazilika kapujának megnyitását, 10 óra tájban már beengedték a tömeget. A virágárusok reggel bórönddel hozták az ibolyát, előbb 20 forintért, majd délben már 30 forintért árulták csokrát. Sajnos szervezetlen volt a búcsú, a tömeg dél fele már tízezer főnyire nőtt. A koporsóhoz csak a rendfenntartókkal lehetett odaküldeni a virágot, mert már senki sem fért oda. Virágerdővel, sok tízezer gyászoló tömeg kíséretében búcsúzott el a Halálos tavasz Editje – Karády Katalin.

Földessy Dénes

**Akadályok
egy ország érdeknél**

Meddig taszítjuk magunktól a lehetőségeket?

A napokban Baján járt az ÁTI Közraktározási Vállalat vezérigazgatója, Szász Sándor. Látogatásának célja, hogy a vállalat itt lévő telepét – amely Magyarország második legnagyobb kikötője – bemutassa a Kereskedelmi Minisztérium főosztályvezetőjének, dr. Murányi Istvánnak, mert a tervek szerint – ha más bajai vállalatok is úgy akarják – a város rövid időn belül új munkalehetőséget kínálhat az itt lakóknak.

A kikötő fejlesztésének göröngyös útja több mint egy éve „egyeneseedik”. A kezdeti anyagi nehézségeket, úgy látszik, sikerült kissé oldani, de helyébe más akadályok léptek. A mintegy 214 millió forintos beruházás induló tőkéje végre együtt van, igaz, nagy erőfeszítések árán. A tervekre pályázatot kellett kiírni ahhoz, hogy némi pénz csurranjon-cseppenjen az államtól is. Hiszen a fejlesztés első szakaszát – a partfal megépítését – a világ összes országában állami keretből oldják meg, mert ez a befektetés térül meg a leghosszabb idő alatt, s több mint 60 millió forintot emészt fel. Melyik vállalatnak vagy magántársaságnak, esetleg tőkés partnernek lenne erre pénze? – úgy gondolom a válasz egyértelmű.

A versenypályázat eredményét tavaly novemberben hirdették ki. A FÖLDGÉP Vállalat nyert.

A Duna „tranzitívonal” is lehetne...

S hogy miért oly fontos e telep fejlesztése? Mert Magyarország déli részén nincs más kikötő az uszályok tömeges fogadására, kirakodására, a nagyobb mennyiségű áru tárolására. A kikötő jelenlegi állapotában egyide-

jűleg mindössze egy uszály rakodására alkalmas. (S ez Magyarország második legnagyobb kikötője! A szerk.) Annyiszor hallani, hogy a vízi szállítás a legolcsóbb, de Budapestről a déli országrészekre most a legdrágább. A csepeli szabadkikötőben vagonokba, kamionokba kerülnek a konténerok, az áruk, s így jutnak el a drágább közúton és vasúton délre. A Duna-Rajna-Majna csatorna megnyitásával várhatóan jelentős tranzitforgalmat bonyolíthatnánk le, ha délen is lehetne hol kikötni, rakodni, tárolni. Ezt ismerte fel tavalyelőtt az akkor még „friss erőnek” számító vezérigazgató – 1987-től áll a vállalat élén –, de közel egy évig tartott az induláshoz szükséges pénzeszközök megszerzése.

Mert, ha jól belegondolunk, a közel-keleti országoknak, Jugoszláviának – és reméljük most már Romániának is – mily jól jönne ez a kikötő, még ha csak „pihenni” is vagy tárolni, hogy innen, ahol egyesül a vasúti és közúti szállítás, tovább lehessen küldeni az árut bárhová. Vagy Európa más országai, akik a kontinens, esetleg országunk déli részébe küldenének árut – mennyivel szívesebben vennék igénybe ezt a kikötőt. Igény is volna bőven rá, mert a vezérigazgató alapos, körültekintő ember – utánajárt mind ezeknek.

Így jutott hozzá a 60 millió forintos állami támogatáshoz is, amelyet a beruházás befejezésétől – 1992-től – járadékokkal együtt vissza kell fizetni. Rákényszerült a bankhitelre, amely 40 millió forint, s újabb 40 milliót a vállalat tudott kigazdálkodni, hogy miből lesz meg a hiányzó összeg? – még nem tudni, de az új kormány talán majd felismeri, hogy ebben nemcsak Bajának, Bács-Kiskun megyének, hanem az országnak is nagy üzlet rejlik.

„Piti” hátráltatások egy jelentős beruházásnál

Addig viszont meg kell küzdeni olyan gondokkal is, amelyek a korábban kellően át nem gondolt fejlesztési tervek végrehajtása miatt jelentkeznek. Érdemes megemlíteni ezeket, már csak tanulságként is, milyen „ésszerű” megoldásokat hagytak annak idején jóvá az illetékesek. A telepen két tūzi víztározó tartályt létesítettek, amikor a Duna ezektől a helyektől 100 méter távolságra sincs. Kell-e nagyobb „víztározó” a Dunánál? Most egy 100 és egy 300 köbméteres víztározót kell megszüntetni ahhoz, hogy a felszabadult területeken a szárazföldi létesítmények bővíthetők legyenek. De nem különben díjazható az a korábbi ötlet sem, amely szerint: a kikötő és az azt kiszolgáló telep között a MÁV-nak tolatóvágányai helyezkednek el. Ebből következik, hogy a MÁV munkája bármikor megakadályozhatja és hátráltatja a kikötői ki- vagy berakodást. A kialakult helyzet megszüntetése érdekében a vállalati vezetés most lépéseket próbál tenni úgy, hogy a jelentős kikötőfejlesztés mellett a MÁV érdekei se csorbuljanak. Ez a kompromisszum azonban nagyon nehezen akar összejönni. Kérdés, ebben az esetben melyik a lényegesebb: a tolatási határ esetleges megrövidítése, vagy egy 214 millió forintos fejlesztés hatékony működése?

Azt is érdemes elmondani, hogy most derült csak ki: az ÁTI az Alsódunavölgyi Környezetvédelmi Igazgatóság területén működik hosszú évek óta, mert annak idején elfelejtették az ügyet telekkönyvileg rendezni. Most 1 millió forintot adtak e területért, s csak külön szerencse, hogy az igazgatóság

humánus vezetésének köszönhetően nem vasaltak be az ÁTI-tól visszamenőleg bérleti díjat.

Nem kisebb gondot jelent a tözsomszedságában működő Szövetkezett sem, mely egy évvel ezelőtt még pozitívan állt ahhoz a kérdéshez, miszerint a fejlesztéshez szükséges, általa bérelt területről az ÁTI javára – megfelelő másik terület biztosítása fejében – lemond. Azóta szemmel látható a visszavonulás, mert az előzetes tárgyalásokon született megállapodással ellenében új létesítmények kerültek röpke egy év alatt a helyszínre. Lehet, hogy ezzel a cél csak a nagyobb „pumpálás”? Nem tudni, mindenesetre elég sportszerűtlen.

Lesz-e pénz a befejezéshez?

Reménykedni már csak abban lehet, hogy a városi tanács segíthet, ígéretet tett az ügy kiemelt kezelésére. Ezt bizonyítandóan a megbízott tanácselnök február 22-én tanácsülés elé viszi a fejlesztés témáját. Bár félt, hogy a városi honatyák hiába támogatják e fontos beruházást, ha a költségek további részét nem lesz honnan fedezni. Mert a városnak miből is lenne erre pénze, hiszen azt a keveset sem lehet elég okosan beosztani a sokkal sürgetőbb, „hétköznapi” gondok feloldására. Így hát jó lenne, ha a beruházás minden érintett részéről támogatásra találna. Meg kellene azt is végre látni, hogy pillanatnyi kis volumenű haszonnál többet hozhat egy hosszú távú, szélesebb körben jelentkező előny, különben az ország ismét elesik egy újabb lehetőségtől – mint már annyiszor. Talán nem kellene hagyni...

Szilvási Ildikó

Újratanuljuk a tőzsdét...

A tervutasításos nemzetgazdaságok sikeresen ültették be polgáraik agyába az olyan hamis fogalmakat, mint például a tőzsdéről azt, hogy a kapitalista spekuláció melegágya. E törekvésük érthető volt, de mentség nincs rá. Szétrombolták azokat a rendszereket, amelyek többé-kevésbé működtek a piacot nemzeti szinten. Igen, így megszűnt az „átkos” piac, de mára már igazolódott a tervutasításos gazdálkodás, a szimulált piac totális csődje. A kiút a válságból sok párt programjában megfogalmazódott, vissza kell térni a piacgazdasághoz, aminek sikeres működésénél jobbnak bizonyították még nem találjuk. A piacgazdaság újraélesztése elemi erővel hozta felszínre a kívánalmat olyan intézmény létrehozására, amely képes a piac, a nemzetgazdaság részvevőit nagy bizalommal megmérni. A tőkepiac működése, a tőkék reális értékelése igényli a piac nyilvános demokráziáját, az értéktőzsdét. Az értéktőzsdé ellenőrzésével megvalósuló tőkeáramlás a tőkék értékelődésének egyedüli módon garantált módszere. A tőzsdén kialakuló árak, a tőzsdén mindenki által hozzáférhető adásvételi szabadság biztosítja, hogy a tőzsdén kívül működő tőkék is a tőkepiaci szabályok szerint értékelődjenek.

Magyarországon a tőzsdé újraélesztésének fontos dátuma volt 1987. július 9., ekkor írta alá 22 hazai bank- és pénzintézet a Pénzügyminisztériummal és a Magyar Gazdasági Kamarával együtt azt a „Nyilatkozatot”, melyben meghatározták a célt: a jövőben rendszeresen és szervezeten együttműködnek a honi értékpapírpiac kiszélesítése és egységesítése, a tőkeforgalom, a kereskedelem fellendítése ügyében.

E folyamatban a „CONSORG Pécs” Gazdálkodási és Befektetési Tanácsadó Kereskedelmi Kft. is igyekszik

elősegíteni Pécs vonzáskörében a tőzsdére vonatkozó ismeretek megszerzését. Ezt elengedhetetlen feltételnek tartja a kft. ahhoz, hogy a térség potenciális piaci alanyai aktív résztvevői legyenek a tőkemozgásoknak.

Február 21–22-én az értékpapírpiacra kiemelkedő egyéniségei tartanak 4x4 órás előadást Pécsen, a Széchenyi tér 9. sz. alatti nagyteremben. A négy blokkban az alábbi főbb témákról kapnak az érdeklődők tájékoztatót:

- a pénzügyi közvetítőrendszer feladatai, értékpapírfajták és -piacok, tőzsdetípusok, tőzsdék tevékenysége és szervezete;
- a magyar értékpapírpiac története, értékpapírfajták és a tőzsdé kiépítése Magyarországon, a tőzsdéi kereskedelem;
- a deviza- és nemesfém-tőzsdé, valamint összehasonlító elemzés más tőzsdetípusokkal;
- értékpapírtörvény, tőzsdetagság és a jegyzés kritériumai, a tőzsdéi információs rendszer igénybevételének lehetőségei.

Ha beindul a tőzsdé, igen nagy segítséget nyújt az előadás a tőzsdéi árfolyamok közti eligazodásban mind a vállalati-pénzügyi szakembereknek, mind az árfolyamnyereségre „utazó” magánbefektetőknek.

Részvételi díj: 3200,- Ft/fő. A részvételi díj nem tartalmaz étkezési és szállásköltséget. A részvételi díj a 240-97514-7038 számú bankszámlára utalható át, vagy a CONSORG Pécs Kft. (Pécs, Bem u. 5. sz. alatti) pénztárában személyesen befizethető.

Dr. Miklósy Gábor ügyvezető igazgató

A nyitvatartási rendről

A Kereskedelmi Minisztérium és a Kereskedelmi Szakszervezetek Szövetsége – szakszervezeti kezdeményezésre – megvitatta az 1990. évi munkaszüneti napok körüli kiskereskedelmi nyitvatartási rendet. Ennek keretében a minisztérium és a Szakszervezeti Szövetség képviselői a következőkben állapodtak meg:

Figyelemmel arra, hogy a nyitvatartási rendet szabályozó 5/1985 (V.11.) PKM rendeletet a dereguláció megszünteti és a kereskedelmi törvény tervezete sem tartalmaz a jövőre vonatkozóan kötelezően betartandó szabályokat, továbbra is a KeM és a KSZSZ között e tárgyban 1989. december 12-én létrejött megállapodás elvei az irányadók.

Gazdaságpolitikai rovatunkat
szponzorálja
az M & M Szoftverház Kft.

Kaposváron egy hatvanhárom éves, rokkantt nyugdíjas fényképész úgy döntött, megvalósítja régi álmát: pártot alapít. Milyen út vezetett az álmától a megvalósulásig, a *Független Köztársasági Párt* megalakulásáig, lapunknak Tóth Jenő, az ügy főszereplője nyilatkozott.

– A második világháború után már tevékenyen részt vettem a kisgazdapárt ifjúsági mozgalmaiban. 1951-ben államellenes izgatás vádjával kizártak a pécsi pedagógiai főiskoláról és egyúttal az ország összes felsőoktatási intézményéből. Nem sokkal ezután fegyvereket találtak a kutunkban – nem tudtuk mit csináljunk velük, ezeket beszovalgatni már nem mertük –, ezért és az izgatásért huszonhat hónapot kaptam. 1953-ban szabadultam, a Nagy Imre-féle amnesztiával, húsz hónap letöltése után. Több, egy hónapos munkahely után végül a Képcsarnok Vállalatnál helyezkedtem el ügynökként – itt nem nézték az életrajzomat – később pedig egy fényképésszövetkezetnél, ahol a szakmát is kitanultam. 1956-ban másfél napig a kisgazdapárt megyei titkára voltam.

– Ilyen múlttal miért kellett saját pártot alakítani?

– Erre először én sem gondoltam. Amikor '88 őszén hallottam, hogy a Pilvaxban megalakult a kisgazdapárt, szóltam több ismerősömnek, hogy mi se késlekedjünk. Ők azt mondták, hogy értelmiségiek nélkül ne ugorjunk bele, így beszéltem egy nyugdíjas ügyvéddel, aki régen tagja volt a pártnak – igaz Dobit is kiszolgálta –, de ő meg azt mondta, hogy amíg az ország itt van, szó sem lehet pártalapításról. Februárban aztán mégis megalakították a pártot, de nekem elfelejtettek szólani. Kicsit bántott, de mégis beléptem; igaz, csak szeptemberig tartott a tagságom.

– Ha annyira várta ezt a pártot, miért hagyta el olyan gyorsan?

– Ne vegye nagyképszerűségnek, de az egész városi vezetésnek együtt sem volt olyan „rossz” a politikai múltja, mint nekem, ennek ellenére pont nekem nem jutott funkció, a többieknek viszont igen. Meg is mondtam nekik, hogy amikor én már voltam lakai, maguk sehol sem voltak, de most megfordult a szerep, maguk valakik és én nem vagyok schol.

– Mit gondol, miért mellőzték?

– Mert hatalmi harc folyik. Mivel én rendelkeztem politikai múlttal, félték tőlem. De nem csak a mellőzöttség miatt léptem ki. Megtudtam, hogy a párt országos főtitkára már a Kádár-rendszerben is harmincnégyezer forintot keresett, és most is annyit követel magának. Akinek régen ennyi volt a fizetése, nem lehetett tisztességes ember, biztos beépítették a pártba.

– Jó, kilépett a kisgazdától, de rajtuk kívül még sok közül választhatott volna.

– Kerestek is a Nemzeti Kisgazdapárttól, de nem léptem be. Hívott a Gueth doktor is, a Szabadság Párt vezetője. Be is akartam lépni, de kétszer nem találtam otthon, és mivel ő a harmadikon lakik, én meg egy kicsit asztmás vagyok, többet nem kísérleteztem. Pedig már erkölcsi bizonyítványt is szereztem, mert azt mondta, hogy vezető csak tiszta erkölccsel lehet valaki a pártjában.

Az ötvenkettedik párt az FKP

Az alapítók fele családtag

– Ön közben bejelentette a megyei lapban, hogy független jelöltként indul a kaposvári választókerületben. Miért nem elégedett meg ennyivel?

– Mert láttam, hogy ebben a nagy versenyben csak akkor lesz esély egyenlőségre, ha pártot alapítok. Különbözőben is régi álmom volt a pártalapítás, csak eddig a lehetőség hiányzott. Így került sor arra, hogy az ismerőseim, pártolóm jó részével megbeszéltem a helyzetet. Úgy véltük, ha másképp nem, talán a töredékszavazatokkal sikerül egy képviselőt beszoszterolni a parlamentbe.

– Február 7-én a megyei bíróság bejegyezte a pártot kaposvári székhellyel.

– Egyelőre csak itt, de már Budapesten is folyamatban van. A feleségem felvitte a papírokat, és engem ideiglenesen bejelentett a fiunkhoz.

– Kikből áll a párt?

– Az alapítók közül öten nyugdíjasok vagyunk, aztán az egyik fiam, aki zenetanár Marcaliban, a másik a Postás Szimfonikusoknál játszik Pesten, a harmadik kisállattenyésztő. A negyedik nem lépett be, de vele már régen megszakítottuk a kapcsolatot. Rajtuk kívül egy szabó ismerősünk, egy másik nyugdíjas szabó a feleségével és a

fiával, kettő szomszédunk azt előző lakóhelyünkről, ők tisztviselők. Az alapítók közül azonban van még harminc-négyven tagunk, így ötven körül van a párt létszáma.

– Milyen sűrűn tartják a gyűléseket?

– Én először a múlt héten akartam, de elmaradt. A továbbiakban hetente akarunk összejönni. Be is adtam egy kérelmet a városi tanács elnökének egy kisebb fajta helyiségre, az első emeletnél nem magasabban.

– Említette, hogy Budapesten is szervezkednek.

– Ott is szeretnénk egy helyiséget, és kértünk százezer forintot a pártoknak jutó pénzből.

– A két soron kívüli Ladára igényt tartanak?

– Mi csak egyet vásárolunk most, nem vagyunk mi olyanok. Aztán később ki tudja... A Független Köztársasági Párt gondolom tovább tart, mint más pártok, de én ebből nem engedek.

– Térjünk vissza a választásokra. Ön továbbra is fenntartja jelöltségét, csak most a párt nevében indul az 1. és az 5. számú választókerületben, a feleségét pedig a 4. számú kerületben jelölik, ahol az ellenfele többek között Horn Gyula lesz.

– Igen, én ezenkívül szeretnék Pesten is elindulni, ha most sikerül a feleségemnek intézkedni.

– Hogy állnak az ajánlószelvényekkel?

– Még elég kevés van, de talán összejön. Bár itt nagyon sok szabálytalanság történt. Tiltakozni is fogunk több kis párttal együtt a cédulák ellen.

– Kik segítenek a gyűjtésben?

– Főleg az ismerőseinkre és a gyerekeinkre számíthatunk, mivel a párt még nem működik. Lesz egy pár cédu-la Keresztúrról, Fonyódról – ott volt egy kis nyaralónk, meg a környéken mi csináltuk a tablókat az iskoláknak, bölcsődéknek. Marcaliban a fiam segít, ott beszéltem már a titkárral, hogy adjon egy helyiséget.

– Mi lesz, ha győz a választáson?

– Én a kopogtatócéduláktól félek, de ha sikerül, én mindenféle szempontból felkészültem erre. Mária-nosztrán megtanultam a demokráciát, amíg mások ültek a jólétben, és most megint kifordították a köpönyegüket, aztán úgy gondolják, hogy minden oké. Hát egy nagy frászt oké!

– Nem fél, hogy a Független Köztársasági Pártot családi vállalkozásnak tekintik majd mindenki?

– Kérem szépen, ez nem családi vállalkozás, mert elsősorban a jó ismerősök, a barátok vannak az alapítók között, és csak utánuk jönnek a családtagok. Itt mindenki szavazati joggal rendelkező magyar állampolgár. Azért velük alapítottam, hogy ne nevelsen ki senki, ha nem sikerül.

Györfly Árpád

Számtalan előny

A választási ajánlócédulákról az Alkotmánybíróság előtt most lezárult jogvita során ismét reflektorfénybe került az állampolgárok kioskolt személyi szám. Sokan már bevezetések ellenérzéssel fogadták, a társadalom mégis csaknem egyöntetű hallgatással vette tudomásul – akárcsak a pártállam más diktátumait.

Valójában nem is magát a személyi számot ellenzem, csak fölöslegesen széles körű használatát. Megérteném, hogy a modern élet bizonyos kérdések és tények tekintetében naprakész nyilvántartást tesz szükségessé a közigazgatás számára, de az nem megy a fejembe, miért kell például egy meghatalmazás kitöltésekor vagy egy postautalvány aláírásakor is föltüntetni a személyi számot. És hajlandó vagyok igazat adni dr. Sólyom Lászlónak, az Alkotmánybíróság helyettes elnökének, aki most a választási ajánlócédulákkal kapcsolatban fenntartotta azt a különvéleményét, hogy ezeken a személyi szám alkalmazása fölösleges, tehát a szükségesnél nagyobb mértékben korlátozza az állampolgárok jogát személyes adataik védelmére.

A jogtudós azzal érvelt bírótársaival szemben, hogy az ajánlási szelvény hitelessége a rajta lévő kódszám révén is megállapítható, a személyi szám megadására nincs szükség. Ennek analógiájára elmondható az is, hogy valamely elismervény vagy szerződés hitelessége a saját kezű aláírásból is kétségtelen, ha ezekhez ott a lakcím is, és még inkább így van, ha netán tanúk aláírása teszi nyomatékosabbá az okiratot. Azelőtt senki sem vonta kétségbe egy aláírás hitelességét, ha erre nem volt komoly oka, és az akkor még föl sem talált személyi szám hiánya nyilvánvalóan nem lehet indok erre ma sem.

Szólni lehetne arról is, hogy egészen jól megvannak személyi szám nélkül egynéhány olyan országban, mint Anglia, vagy az Egyesült Államok, ahol a közigazgatás

rendjére és hatékonyságára nem lehet különösebb panasz. Másfelől nálunk a személyi szám sem garantálja a nyilvántartási munka korábbiánál nagyobb hatékonyságát és gyorsaságát. Azt hihetnők például, hogy az állampolgár haláláról az anyakönyvi hatóságtól a személyi szám alapján pillanatok alatt értesül a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság, s így a halott hozzátartozóinak nem kell ott külön eljárni. Mégsincs így. Vélhetnők azt is, hogy a személyi számok rendszere biztosítja a naprakész népességnylvántartást és ennek alapján a választói névjegyzékek folyamatos helyesbítését. A tavalyi népszavazás előtt és a most esedékes választások kapcsán tévesen kézbesített, illetve címzett (sokszor halottaknak szóló) kopogtatócédulák tömege mutatja, hogy a valóság más.

Mindemellett nem kívánom a személyi számok teljes megszüntetését, azt azonban igen, hogy jogszabály állapítsa meg, mihez lehet megkövetelni a személyi szám megadását.

Mert ha számosan nem kerülök is feltétlenül hátrányba, számtalanul a helyzetem sokszor előnyösebb lehet – már csak azért is, mert magánéletem számos mozzanatát nem rögzítheti számtalan illetéktelen egyén és hivatal.

G. Gy.

Várhalmi Miklós, a VOSZ Elnökségének tagja:

**„Előbb gazdaságot kellene csinálnunk,
utána politizálni...”**

– Legutóbbi beszélgetésünket ott hagytuk abba, hogy ösztönözni kellene a befektetéseket és fejlesztéseket. Csúcstechnológia nélkül sok jó ötlet nem tud megvalósulni. Ezt Önök hogyan látják?

– Pontosan így. Ezért javasoljuk, hogy az import-export megkötéseket még jobban oldják fel – mondja Várhalmi Miklós – a kizáró listákat csökkentik. A vámrendszernek támogatni kéne az új technológiák, eszközök behozatalát. Azt tanultam a vámról, hogy védi a hazai ipart. Kérdem: mi mit védünk, hisz Magyarországon nincs is csúcstechnológia! Ahhoz, hogy legyen, adjanak kedvezményeket, esetleg mentességet! Vagy nálunk a vám talán egyfajta adózási forma? Akkor viszont nem úgy tölti be szerepét, ahogy kellene...

– Ezeknél a beszerzéseknél viszont ismét nehézséget okoz a fizetési eszköz hiánya. Sok vállalkozónak nincs devizakezelési joga. A külkereskedelmi vállalatok közbeiktatása is akadály, mert gyakran nincs fedezetük.

– A devizamonopólium teljes megszüntetését javasolnánk. A vállalatok közvetlenül fordulhassanak nyugati bankokhoz, cégekhez. Másképp elriasztjuk a tőkét. Erre jelenleg is számtalan példa van. Decemberben például kft-ek nyugati partnere elküldte betét-részét, amit nyomban vissza is utalt neki a pénzintézet. Most személyesen, a zsebében hozza el majd a 100 ezer márkát. Magyarországon lehessen már végre olyan számlát nyitni, melyre a külföldiek átutalhatják a pénzt! A mi bankrendszerünk – bonyolult műveleteivel – a tőke fogadására nem alkalmas...

– Mi a véleményük a piac nyújtotta lehetőségekről?

– Egységes piacokat javasolunk. Ma három részre bontják a piacot: belföldire, szocialistára és a tőkés piacra. Ez a minőséget rontja és sok lesz a felesleges áru, a tőkés export-import pedig eladósodáshoz vezethet, mert mi többnyire csak hitelből tudunk Nyugatról vásárolni. Ehelyett szabad piacra lenne szükség: az mérjen meg mindent. Ne diktálják, hogy ipariagrár ország legyünk vagy agráripari. Jobban kellene törődni a belföldi piac élénkítésével is, hogy megszűnjön a hiánygazdálkodás, a monopóliumokat fel kell számolni, vagy hatásukat kellene csökkenteni.

– Hogyan látják a veszteséges vállalatok kérdését? Mert most többnyire „átmentik” ezeket...

– Mi is így látjuk. Ezek felszámolását sokkal következetesebben lehetne végrehajtani, annak ellenére, hogy ez munkanélküliséghez vezethet. Közben fel kellene lendíteni a vállalkozói szektort, amely felszippanjtja a munkakerőt. Mindezt egy radikális program szerint volna jó végrehajtani...

– A tulajdonreformot hogyan képzelik el?

– A gyors rendezést szeretnénk, és ez hozzáértő embereket kíván. A szövetkezeti és állami tulajdont ne herdáljuk el, ne is árusítsuk ki az országot. Úgy vonjunk be a külföldi tőkét, hogy a közös tulajdont ne adjuk el értékén alul, sem illetékteléneknek. Itt a levített „kommunista” menedzserekre gondolok. A dolgozókat kellene a vállalatok részvényesivé, tulajdonosává tenni. A reformhoz hitel is szükséges, mert pénz nélkül a részvényes munkás sem megy semmire.

(folytatás következik)

Szilvási Ildikó

A pénzszerzés módja

Mit tesz a csecsemő, ha valamire vágyik, de célja eléréséhez saját ereje nem elegendő? Üvölt. A felnőtt ennél sokkal ravaszabb módon kér segítséget, ha pedig önzetlen segítség nem várható, az együttműködést kétféleképpen kényszeríti ki: ösztönzéssel vagy fenyegetéssel.

Tegyük föl hát, hogy Z-nek, aki az államapparátusban dolgozik, apparátusi céljaira sok-sok pénzre van szüksége. Először természetesen üvölni akar, ám hamarosan ráeszmél e hangadás céltalanságára: az üvöltő apparátcsik – tekintettel a külpolitikai helyzet bonyolultságára – még a színes tévében sem kelt jó benyomást.

Így azután Z ravaszabb módszert kutat. Személyiségéhez az ösztönzés és a fenyegetés közül az utóbbi áll közelebb, ám baj van: fenyegetni csak az tud, akitől legalább kicsit félnek, tőle viszont – glasznosztly ide, peresztrojka oda – a kutya sem fél már. Sőt, pontosan a kutya volt az, aki a Népszabadságban nemrég kiszerveztette.

Z kénytelen hát ösztönözni. S ugyan mivel ösztönözhető valaki arra, hogy pénzt átadja: csak még több pénzzel. Márpedig Z-nek éppen azért van szüksége pénzre, mert neki nincs. Az ösztönzésnek ez a formája tehát használhatatlan. Lehetne esetleg „nem anyagi jellegű ösztönzőkhöz” is folyamodni, ám negyvenévi szocializmus után vagyunk már annyira materialisták, hogy efféle idealista misztifikációkban ne higgyünk egy fikarcnyit sem. Magyarul a dicsőségvágyat megette a fene.

Mire hivatkozzék tehát Z? Tán a jövőre? Hiszen a korábbi Z-k már a jövőt is lejáratták – nem is győzi Z csempülni ezért őket – s bár e jövő a jelen-

nél és a múltnál egyaránt többet ér, rá hivatkozni, most egy darabig, mégsem lehet.

X azonban csavaros eszű ember és nagyon kell neki a pénz, mert ha nem kapja meg, mehet dolgozni. Mit tesz hát? Előveszi az ősi trükköt.

Ha ugyanis – időtlen idők óta – az egyéntől olyasmit kellett kicsikarni, ami nyilvánvaló ellenétben állott érdekeivel, mindig mintegy varázstűtésre előkerült a spájzból a vésztartalék: a közösség érdeke. Ha szorul a kapca, vagy ha szoritani kívánják, mindig s mindenütt előtárlják ezt a finomságot, noha arra igen vigyáznak, hogy minden esetben új legyen a neve. Néha vallásnak, dicsőségnek, néha eszmének, hazának, nemzetnek hívják – az éppén divatos divat szerint. Manapság „kibontakozás”-ként szerepel.

A közösség érdekét onnan ismerhetjük föl, hogy úgyszólván mindig ellenkezik az egyének érdekeivel. Olyan világból származik ez a kifejezés, amelyben az a jó a családnak, ami az apának, anyának és a gyerekeknek egyaránt rossz, olyan világból, amelyben az az autó gurul a legjobban, amelynek mind a négy kereke lyukas, olyan világból, amelyben az a sereg nyeri a csatát, amelyik minden katonáját elveszíti.

A magyar gazdaság érdeke csak ebben a világban kívánja meg az állampolgárok kifosztását, a vállalkozók érdeke csak ebben a világban diktálja az adók fölemelését, a húsipar érdeke csak itt írja elő a disznók kiirtását.

Csak hogy van egy kis bibi evvel a világgal. Csak egy picike. Hogy ilyen világ nincs és nem is lesz soha.

Magyar László András

Virágtermesztők érdekvédelme

– Több mint 200 virág- és dísznövénytermesztéssel foglalkozó kertészeti vállalat, szövetkezet, kutatóközpont és kistermelő írt alá belépési szándéknyilatkozatot az alakuló Dísznövénytermesztők Szövetségébe.

Horváth Gyula, a Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetségének főtanácsosa elmondta: a leendő szakmai szövetségbe a virág-, díszfa- és díszcserjetermesztéssel, a szakterület kutató munkájával foglalkozó csaknem valamennyi szövetkezet, vállalat, kutatóhely jelezte belépési szándékát. Elsősorban azért határoztak így, mert bíznak abban, hogy érdekeikért egységesen tudnak majd fellépni. A szervezet alapszabály-tervezete elkészült, ebben – egyebek közt – leszögezik: a szövetség foglalkozni akar a virágtermelést nehezítő gondok megszüntetésével, továbbá piacutatóással, a szaporítóanyagok, készárúk, valamint a termeléshez szükséges külföldi gépek, eszközök beszerzésével.

A hazai termelők érdekében fellépnek a fölöslegesnek ítélt termékimport ellen. A szövetség jogi segítséget nyújt majd a termelőknek az értékesítési szerződések megkötésénél.

A tapasztalatok szerint a virágtermelők érdekképviselőre nagy szüksége van a hazai virágtermesztőknek; bár nehézségeik az elmúlt időszakban is ismertek voltak, ám nem volt érdekükben eljáró szervezet. Sokat bosszankodtak amiatt, hogy az illetékesek olyan virágokat, szaporítóanyagokat is importáltak, amelyekből hazánkban is bőven terem. Tulipánhagymát, rózsát, szegfűt, fréziát hoztak be külföldről; ez ugyan a külföldi versenytársak miatt bizonyos mértékig ösztönző, ám amikor nálunk a szeszanya van e dísznövényeknek, az importáruval a hazai termelők jövedelmét rontották.

Télen is, nyáron is nagyüzem

A Pannónia vendéglátólánc egyik kifejezetten impozáns egysége a tatabányai Hotel Árpád. A város központjában elhelyezkedő, a környezetéből kimagasodó építményt ma már kedvelik mind a belföldi, mint a határainkon kívülről érkező vendégek.

A hatalmas épületkomplexum 1979-ben került átadásra – tudtuk meg Varga Lászlótól, az Árpád Szálló igazgatójától. A háromcsillagos szállodában egyszerre száznegyven embert tudnak elszállásolni. A viszonylag alacsony árfekvés miatt szinte soha nincs „uborkaszegzon”. A hasonló besorolású fővárosi szállodák lényegesen magasabb áron nyújtanak azonos kiszolgálást, tehát érthető, hogy sokan keresik meg a Hotel Árpádot. Nem beszélve arról, hogy ma már szinte elhanyagolható az az ötven kilométer távolság, amennyire a fővárostól elhelyezkedik. Mint azt az igazgató elmondta, nemcsak az átutazó vendégekért célozták meg szolgáltatásaikkal, hanem a helyi lakosok közül is egy minőségi vevőkört. Az elég széles szolgáltatási skála színhelyei: az éjszakai bár, az étterem, az eszpresszó, a játékbár, a söröző. Egyik hangulatos helyiségében nyáron közkedvelt és különleges készítésű fagyaltokat, télen salátákat és hidegtálkészítményeket

árúsítanak. Különlegességnek számít, hogy a szállodához tartozik a tőle öt kilométer távolságra lévő tatai Diana Szálló, mely egy kastélyépületben van. Ide valóban inkább csak a nyugati turisták látogatnak el hosszabb-rövidebb ideig, mert a közelben kitűnő lehetőséget találnak a vadászatot kedvelők, hogy áldozzanak Hubertus oltárán. Itt is megtalálható az exkluzív étterem, a drinkbár, a pizzéria. Kilenc apartman és huszonegy szoba várja a vendégeket a kétszintes áraiival.

A Hotel Árpád messze földön híres rendezvényeiről is. Tavasszal és ősszel hagyományosan Tatabányán ülésezik a KGST-konferencia. Az idén tavasszal két, ősszel három hasonló rendezvényre kerül sor. Ezekon túlmenően a Magyar Szakács- és Cukrászszövetség is a Hotel Árpádban tartja szakmai rendezvényét, a gasztronómiai társaság éves tanácskozását.

Rendszerezek az író-olvasó találkozók, a kulturális és közéleti események is otthonra találnak az impozáns építményben. A hatvanmillió forint árbevétellel dolgozó vendéglátóhely ma már elfogadott és látogatott egység, s egyfajta meghatározó szerepet is játszik az ipari város – Tatabánya – életében.

Berg Endre

A Dátum február 13-án közölte Figler Csaba cikkét „A földkérdésről” címmel. Ebben a szerző ezt a valóban fontos problémát feszegeti, sajnos, a tények legcsekélyebb tisztelése nélkül. Leírja, az 1947-es népszámláláskor az ország lakosságának több mint 40%-a élt az agrárágazatból, s megállapítja, hogy ma mindössze 20%. Levonja azt a következtetést: a proletárdiktatúra 50%-ban szüntette meg a parasztság munkalehetőségét a megszokott életterében.

Az adat – tekintünk most el a részletektől – helytálló. Ám az Amerikai Egyesült Államokban 5-7%, Nyugat-Európában átlagban még ennyien sem élnek a mezőgazdaságból. Pedig aligha süthető rá bármelyik országra, hogy az átkos proletárdiktatúra lenne ennek oka. Egyszerűen megváltozott a mezőgazdaság élők munkacseréje, mert gépesítették, kemizálták. Ennek ellenére senki nem sírja vissza a régi időket. Miért is tennék, hiszen nekik leg több bajuk a már megtermelt áruk eladásával van, s eszükbe sem jut azon töprengeni, hogy kétszer annyian is

Az elfelejtett reform árnyai egyre komorabban vetülnek mindennapjainkra. Korábban a reform, később a radikális változtatának emlegetése és követelése bűvös tartalmat hordozott, a jövő megváltozásának ígérését rejtette. Az egykoron reménytelenül kifejezés halatán ma lemondó legyintés és kiábrándultság a legjellemzőbb reakció. A kilábalás legcsekélyebb jele nélkül immár egy évtizede tart gazdaságunk lecsúszása a növekedés öntörvényű, belső szabályszerűségei által determinált pályájáról. Az egy évtizede bevezetett keresletkorlátozó gazdaságpolitika eredménye a gazdasági növekedés csaknem teljes megszűnése, tartós stagnálás lett. Az adó- és pénzügyi rendszer gyökeres átforgatása után a stagnáláshoz egyre gyorsuló infláció társult, létrehozva a gazdasági rendszerek működésének legkevésbé kívánatos állapotát a *stagflációt*.

A magyar gazdaságban immár egy évtizede nem képződik egyik évről a másikra annyi nemzeti többletjövődélem, ami a múlt adósságainak törlesztését és az össztársadalmi szintű bővített reprodukciót lehetővé tenné. A nemzet által viselt évi adósságszolgálati terhet bruttó nemzeti termeléshez viszonyított aránya olyan reménytelenül magas, hogy még 10-12%-os évi (!) gazdasági növekedés mellett is nullán lennének, nem maradna forrás a bővített újratermelésre. Ennek fényében (vagy árnyékában) nem igényel magyarázatot az a veszteség, amit a tartós stagnálás okoz. Gazdaságunk ez idő alatt megmaradt a túlelosztás teljesen megalapozatlan és indokolatlan állapotában s a rohamos eladósodást okozó külföldi hitelek fenntarthatók annak illúzióját mintha gazdaságunkban fennállna egy évi 3%-os gazdasági növekedés. Ez nemcsak rövid távon bizonyul önbecsapásnak, hanem mint az elmúlt tíz év példája bizonyítja: tartós felmentést adhat a reál gazdasági szerkezet átalakításának kényszere alól.

Méltatlan és megalázó az a szerep, amit a politika a gazdaságnak tulajdo-

Miért ne mindjárt gyűjtögessünk?

serénykedhetnének ebben az ágazatban.

Figler Csaba vagy nem ismeri, vagy csak elhallgatja azt az adatot, hogy 1945-ben, a földosztás után félmillió magyar földigénylőnek nem jutott egy talpalatnyi föld sem. Ezért nem helyes a későbbi időszakba átültetni a földhöz jutás kérdését, különösen akkor nem, ha tudjuk, a visszatért hadifoglyok nagy része szintén igényelt volna – ha lett volna miből! Arra a mondatra pedig, hogy „A háború előtt egy magyar paraszt eszközkészletét, munkája termelékenységét és életszínvonalát tekintve nyugodtan odaállhatott egy nyugati mellé”, Mórincz Zsigmond alighanem megfordult a sírjában. Mert ezek szerint hazudott, amikor Gömbös Gyulának felolvasta a magyar paraszt sanyarú érendjét, kilátástalan életét.

Nagyon helyesen mondja ugyanakkor a szerző, hogy „Az ördögi kör négyzögesítése lenne: egy új földosz-

tás”. Az ördögi kör ugyanis azt jelzi, hogy megoldatlan, talán megoldhatatlan kérdésben térünk mindig ugyanoda vissza. A kör négyzögesítése is megerősíti ezt: filozofikusan elképzelt művelet csupán, amit javasol. „Föld nélkül csak földönfutó zsellérség létezhet” – állítja, mintha a gazdaságban csupán az agrárágazat létezne. Alig hiszem, hogy a munkás, értelmiségi, szolgáltatásban dolgozó azért alszik nyugtalanul, mert nincs földje, s euó földönfutó zsellérek érzik magát.

Még érdekesebb egy másik megállapítás, illetve javaslat: a fiataloknak az öregek adját át szakudásukat. Magam sem becsülöm le az idősebb generációt, de azt ők is készséggel elismerik, hogy annak, aki tanulni akar, célsebzűbb szakiskolába, főiskolára, egyetemre járnia, mert ott nem a tagnapelőtti, hanem a mai és holnap mezőgazdaságról okítanak – világszínvonalú eredményeinkkel a háttérben.

Az elfelejtett reform árnyai I. Messze még a piacgazdaság

nít, s e tekintetben a rendszerváltozás előtti és utáni helyzet között semmi különbség nincs. Elfelejtett reformot annak okán emlegetünk, hogy a piacgazdasági eszköz- és intézményrendszer néhány elemének adaptálása a rendszer talán legfontosabb összetevőjét, a reál gazdaságot elkerülte. Az adó- és pénzügyi rendszer új eszközei nem többek a reál gazdaság monopolstruktúrájára aggatott piacgazdasági jellemzőknél, az adó, a kamat, a hitel úgy vált a gazdasági folyamatok főszereplőjévé, hogy alóluk „csak” a szilárd reál gazdasági talapzat, a folyamatos és elfogadható szintű tökemegtérülés hiányzik. Gazdaságunkban a tartós stagnálás a tökemegtérülés ütemének végletes lelassulását eredményezte, a befektetett tőke és a folyó termelési kiadások „megtérülése” csak a nemzeti adósság rohamos növekedése árán biztosítható. Az adó- és pénzügyi rendszer önmozgása, lebegése és a reál gazdaságtól való függetlenedése egyetlen gazdaságban sem képzelhető el, s ezek az eszközök úgyszintén nem lehetnek a reál gazdaság strukturális feszültségeinek és zavarainak elfedői, valamint anyagi veszteségeik kompenzálói.

Évtizedek, sőt évszázadok súlyos hagyatéka köszön vissza mai nyomorúságunkban. A gazdasági folyamatok lejátszódásának legfőbb színtere mindmáig nem a piac mint a reál gazdasági működés legautentikusabb közege, hanem a *hivatali bürokrácia*. Ez az oka annak, hogy a gazdasági működés legalapvetőbb kérdése nem a jövedelem megtermelése, realizálása, hanem annak állami redistribúciója. Ha azonban az elosztás túlfeljesztett intézményrendszere alól „kimegy” a reál gazdaság, akkor nem marad más hátra mint az inflációs jövedelem elosztása és újraelosztása. A reál gazdaság valódi tökemegtérülési viszonyainak

teljes figyelmen kívül hagyása vezetett oda, hogy a három alapvető adó nem elképesztően magas rátái jószerével valós megtérüléssel nem legitimált jövedelmeket sarcolnak vasszigorral, hogy a kiugróan magas (s köz gazdasági relevanciával egyáltalán nem bíró) kamatlábak nemlétező jövedelmeket csoportosítanak át, hogy tartósan veszteséges termelés hitelezésébe nem belebukni lehet, hanem abból meggazdagodni, és így tovább. Még a reál gazdasági átalakulás legígéretesebb mozzanata a társas vállalkozás megjelenése is a rossz emlékü elosztás legsötétebb magatartásmintáit aktivizálta, a jövedelem előállítás helyett az osztaléknyerés mohósága játszotta a főszerepet. Egy valamiről nem szabadna megfeledezni: adó, kamat, nyereség, osztalék, költségvetési bevétel csak pozitív gazdasági növekedés mellett realizálódó jövedelemből származhat. A felsorolt jövedelmek származékai, s csak reális tökemegtérülés eredményeként képződhetnek.

Gazdasági életünk egész elosztáscentrikus logikáját feje tetejéről a talpára kell állítani. A túlelosztás egyben indokolatlan pénz bőséget jelent, meg nem térült tökebefektetések és termelési ráfordítások művi megtérítésére költségvetési és banki intervenció segítségével mégis sor kerül. A társadalom elől mindaddig sikerült elfedni a lényegét s a józan ítélkezés mind ez ideig késlekedik, ezért is érdemes felvillantani néhányat a mélyebb mozgatók közül.

Országunkban nem általános a gazdasági válság, hanem döntően (az erőforrások többségét birtokló) nagy gazdasági szervezetek meghatározó része van válságban. A veszteségtérítést biztosító szubvenciók, az átutematott hitelek, az elengedett kölcsönös kedvezményezettje száznál kevesebb nagyvállalat. E gazdálkodó egységek

✓ Számoljunk csak!

Felvetődik az a kérdés, mi lenne Figler Csaba szerint a legmegfelelőbb gazdasági forma? Egyértelműen a gyűjtögetés, de szigorúan egyéni alapon. Jóval nagyobb népesség vállalkozhatna rá, az öregek tapasztalata elég lenne hozzá, nem érezhetné földönfutó zsellérnek senki magát, mert gyűjtögetni szép komótosan is lehet. Legfeljebb nem célszerű.

Értsünk szót: az illúziókkal többet ártunk, mint használunk. A mezőgazdaságnak két dologra van, és lesz szüksége. Az egyik, hogy ne legyen tökeszegény és szégyenletesen kiszarolt ágazat. A másik, hogy legyen a földnek valós ára, becsülete, biztos és szakértő művelője. Ha ez meglesz, a többi részletkérdés, ha nem: örökre az marad.

Erdődi T. László

leépítése százmilliárdos nagyságrendben tenne szabaddá társadalmi forrásokat.

– Gazdaságunk szervezeti rendszere a termelési, elosztási és irányítási monopóliumok által gúzsba kötött, túlbürokratizált és adminisztratív kényszerképződmények sorával telelt. Több évtized összevonási kampányainak szervezeti következményeitől mindmáig nem sikerült megszabadulni. A tökecentralizáció indokolatlanul magas fokára kényszerített szervezeti rendszerünk képtelen elfogadható tökemegtérülés mellett funkcionálni.

– A ma működő vállalatok túlnyomó többsége a szó piaci értelmében nem tekinthető vállalkozásnak, piacidegen funkciók sorát hordozzák, erőforráslekötésük nem hatékonysági kívánalmaknak engedelmességek. A menedzseri posztokon álló személyiségek jelentős hányadát iskolai végzettségük, felkészültségük, szakmai tudásuk nem jogosítja fel e posztok elfoglalására.

– Minthogy a reál gazdaság, valamint az irányítás intézményrendszerének érdemi átépítésére nem került sor, csupán a monopolstruktúra külső homlokzatának átfestése történt meg, emiatt hamis liberalizálás folyik gazdaságunkban. Először az importliberalizálás, majd az árfelszabadítás *kellő számla potens piaci résztvevő* nélkül történt s ez kiegészülve a társadalom által előbb-utóbb kikényszerített bér liberalizálással az elviselhetetlenségig fokozhatja az inflációt.

– A pénzügyi intézményrendszer, az állami költségvetés, valamint a veszteséges nagyvállalatok kölcsönös összefonódottsága megakadályozza egész sorok kiemelését a veszteségtermelő struktúrák masszív falából. Csak jellemzésül érdemes megemlíteni, hogy az állami költségvetés kimutatott deficitje egy töredéke annak az összegnek, amelyet a bankrendszer az állami költségvetéssel homályos és követhetetlen munkamegosztásban soha meg nem térülő befektetések és folyamatosan újratermelő veszteségek finanszírozására fordít.

(folytatjuk)
Bélyácz Iván

Az 1956. október 25-i Kossuth téri sortűzhöz

1972-ig mint az ELTE Bölcsészeti Karának oktatója az egyetem Pesti Barnabás u. 1. alatti épületében dolgoztam. Azokban az időkben március 15. még nem volt tanítási szünet, az egyetemen rendes munka folyt. Ugyanakkor a szemközti Petőfi téren annak rendje-módja szerint zajlottak a hivatalosan szervezett koszorúzási ünnepek. Ezt a rendezvényt azonban egy idő óta már nem tudták a kívánatos keretek között tartani és kisebb-nagyobb kilengések minden évben előfordultak. Jól emlékszem még azokra az esetekre, amikor március idusának nagyobb dicsőségére nekibeszült rendőrök hajkurászták a Váci utcán végig-hosszig a renitenskedő fiatalokat.

Nos, mi a Pesti Barnabás utca felőli „A” épületben furcsa jelenségnek lehattunk a szemtanúi minden március 15-én. Már kora reggeltől gyanús alakok kezdtek sürgölődni a lépcsőházban és ezt folytatták egészen úgy dél körül. Az idegen alakok munkásruhában voltak, és malterosládával meg kőművesszerszámokkal járkáltak fel-alá a lépcsőkön. Feltűnő hangoskodásukkal és számszámok zörgésével mintha szándékosan is fel akarták volna hívni magukra a figyelmet. A gyanút főleg azzal keltezték fel, hogy nem állapodtak meg egyik emeleten sem, hanem a padlásajtó mögött tünedeztek el. Márpedig az egyetem padlásán – ennyit mi is tudunk – nem is igen akadt sürgős kőművmunka. Gyakorlott szemmel azt is észre lehetett venni, ezek az alakok túl jó borbén voltak ahhoz, hogy melósok legyenek, munkásruhájuk vadonatúj volt és a számszámok is valahogy „kiálltak” a kezükből.

Párttag kollégáink valószínűleg fel voltak világosítva a dologról, én azonban csak később tudtam meg, hogy mi folyik az egyetem padlásán. Kiderült, hogy március 15. „üszteletére” minden évben géppuskaállást rendeztek be a padlástér Duna felé néző oldalán, ahonnan jó „kilövés” nyílik a Petőfi térre. Nyilvánvalóan arra az esetre számolva, ha a Petőfi szobornál folyó ünnepség netán „elfajulna” és nem kívánatos irányt venne. A gyalázatos párthóhérok tehát már akkor készen álltak a tömeges vérontásra, az ifjúság színe-javának lekasabolására. És ez így folytatódott egészen a legutolsó évekig, azzal a különbséggel csupán,

hogy az utóbbi években már tanítási szünetet adtak erre a napra, az egyetem épületét pedig árulkodó módon bezárták.

En ebből a dologból azt a következtetést vonom le, hogy az elmúlt negyven év folyamán minden tömegmozdulást ilyen hidegvérűen vérszomjas tervszerűséggel „biztosították”. Különösen vonatkozhatott ez azokra a tömegrendezvényekre, amelyeken „népiünk szeretett vezére”, vagy valamely másik pártbasa is megjelent. Így mindenekelőtt a kötelezően előírt, tehát szükségképpen óriási tömegeket megmozgató május 1-i és november 7-i felvonulásokra. A május 1-jén valóban tavaszi hangulatban és többé-kevésbé lelkesen éljenző tömegek nem is sejtették, hogy alattomosan megbúvó géppuskafészek alatt menetelnek, ahonnan bármelyik pillanatban belekaszálhatnak soraikba. Mindez egyelőre csupán józan paraszti ésszel kikövetkeztetett feltevés, azért jó lenne, ha a biztonsági szolgálat egykori emberei *hozzászólnának és megerősítenék vagy megcáfolnák* gondolataimat.

A március 15-i ünnepségek másik fő színtere, a Múzeum kertet feltevésem szerint a Nemzeti Múzeummal szemben álló magas postaépület tetőteréből figyelték meg és „biztosították”. A postának akkoriban ebben az épületében szolgálatot teljesített dolgozói talán jelentkezhetnének és beszámolhatnának egykori észleléseikről.

A Kossuth tér soha nem volt rendszeres tömegrendezvények színtere, azért ott nem is lehetett gyakorlat az ideiglenes géppuskaállások kiépítésére. Véleményem szerint az egykori Földművelésügyi Minisztérium padlástérben az október 23-i, esti nagy tüntetés hatására sebtében állították fel a géppuskákat. Az ávós gyilkosok nyilván ezt az immár nyíltan ellenzéki követeléseket harsogó, óriásira dagadt demonstrációt szerették volna szétugrasztani. De akkor még nem kaptak rá tűzparancsot. A tragédiába torkolló tűzparancs október 25-én délelőtt hangzott el, a rejtély egyelőre csak az, hogy a pártközpont jóváhagyásával-e vagy valamelyik vérszomjas ávós tiszt egyéni kezdeményezésére.

Szalmási Pál
Maglód

NYÍLT LEVÉL

dr. Krassó Györgynek, a Magyar Október Párt vezetőjének

Tisztelt Uran!

Én örülök annak, hogy Ön és pártja helyet kapott a magyar kialakuló demokrácia adta politikai palettán.

Sőt! Az Ön által sokszor bírált Magyar Televízióban 1990. február 14-én a tüntetésekről elmondhatta véleményét, ami szerintem nemcsak teljes mértékben demagóg volt, de azt is jelezte, hogy a demokrácia létét és fogalmát tévesen fogja fel. (Nem szívesen hivatkozom arra, hogy a legutóbbi pótképviselő-választáson Ön megbukott, hiába voltak látványos akciók – lásd: Münnich-szobor, zsíros kenyér stb. – a választók és az emberek nem ezt kívánják és igénylik.)

Mint a televízió hivatkozott adásában elmondta, a népet nem kérdezték és nem is érdeklik meg, hogy mit akar. Bízom benne, hogy Angliát demokratikus (és királyi párt) országnak ismeri el. De akkor miért lóttek bele a privatizálás ellen sztrájkoló és tiltakozó bányászokba? Nem a nép, hanem az uralkodó párt programja – ami helyes volt – döntötte el a privatizálást Angliában, még akkor is, ha ez ellen sztrájkoltak és tiltakoztak. És a jövő érdekében e párt ezt, a tulajdonképpen katasztrófális lépést is vállalta, tudva, hogy programja jó és helyes. Az idő őket igazolta és nem az akkori szakszervezeti stb. demagógiát.

Ön és pártja szervezi a demonstrációkat, tüntetéseket valami ellen, ami egyrészt elmúlt, másrészt még nincs. Ugyanakkor e tüntetéseken vannak meghatározott jelszavak, jelmondatok és célok, de nincs kiút, program, és senki nem választ a hogyanra.

Ma a Magyar Köztársaság gazdasági helyzete olyan, amilyen. E tényen az sem változtat, hogy a múltban megkérdezték-e a népet vagy sem. Itt és most a jövőről van szó, és ekkor sem fogják minden jogszabály kibocsátása vagy egyéb döntések előtt a népet megkérdezni, hasonlóan a világ bármelyik demokratikus országához. De a választásra olyan program kell, ami az előrehaladást biztosítja és meghatározza ennek útját, nem kizárólag a múlt (és jelen) bírálata – az általam vél-

ten – demagógia. Egyébként – gondolom, ezt nem kell magyaráznom – minden demagógiának van valóság tartalma, de abból még jövő, kibontakozás nem lett (lásd: Hitler, Sztálin stb.), csak katasztrófa.

Az ország igen kis hányada Budapest V. kerülete, és annak egy választókörzete még sokkal jelentéktelenebb. Ön és pártja itt az előbbiekben említett választáson és véleményem szerint szabad választáson, méltó választ kapott. Úgy vélem, a politikai életben hasznosabb lenne az Ön és pártja részére, ha nemcsak figyelembe venné a magyar valóságot – és ennek jövőjéhez kellene reális, részletes programot adni – a bosszú és megtorlás igénye nélkül, de toleráns módon. Ha mindez az Ön és pártja részéről nem valósul meg – és ez bármilyen furcsa, nem anyagi kérdés –, úgy ennek a magyar politikai palettának (akár Ön és pártja szerint ez demokratikus vagy sem) az 1990. március 25-i választásokat követően nem lesz résztvevője, legfeljebb szereplője.

Bízom abban, hogy tudomásul veszi, miszerint jelen leveletem nemcsak a jóindulat iránta velem, de nincsen szándékom menteni sem magamat, sem másokat a múlt miatt. Nem szeretnék mást, mint a választások és bármilyen választások (Országgyűlés, helyhatóság stb.) mellett nyugodtan, európai és kulturális módon élni és részt venni a politikai életben. Kérem, ezt sem számomra, sem a hasonlóan gondolkodók számára ne zavarja meg.

Vagyunk egynéhányan ebben az országban, akik megvárják (ha egészségük megengedi) a tényleges magyar demokrácia kialakulását. Ehhez azonban az kell, hogy a Biblia szerint Ön és pártja tudomásul vegye: „Ha egy vezető ember nem szándékosan vétkezik és áthág csak egyet is az ÚR-nak, Istenének a tilalmi közül és vétkeisé válik miatta, vagy tudtára adják vétkeit, amiben vétke, akkor hozzon áldozatul egy hibátlan kecskebakot.” Mózes 3. könyve 4. és 5. rész.) Én bízom abban, hogy Ön tud hozni egy hibátlan kecskebakot.

Tisztelettel: dr. Réczel Róbert
Budapest

Tisztelt Szerkesztőség!

Lapjuk nagyon tetszik, remélem, az életszínvonal esése nem kényszerít rá, hogy lemondjam. Különösen szimpatikus a pártatlanságuk és merészségük. Az utóbbi időben több olyan cikkük is volt, amit azóta is féltve őrzök, mint például Levél Leninnek, Elkezdődött volna?, Nyers úrnak nyersen... Remélem, ez utóbbi eljutott az illetékesekhez, mert minden sora igaz! De szinte mindennap jelenik meg olyan írás, ami e kilátástalan és reménytelen helyzetben némi vigaszt és elégtételt nyújt elrontott életünkért.

Márton Lászlóné
Sopron

Az „Éhezőművész” margójára

Rendszeresen olvasom a Dátum című újságot és megakadt a szemem Kocsis Klára írásán, a február 5-i számban. Többszöri olvasás után sem tudom, hogy milyen céllal íródott. Ha azzal, hogy most aztán nagyon kell sajnálni az elvált nőket, úgy nem értek egyet!

Én is elvált férfi vagyok, negyven százalék tartásdíj nyomja a vállamat. Nekem nem 6281 forint a fizetésem, hanem 2800 forint, ugyanis ennyit kapok kézhez. Ebből kell megélnem, illetve koldulnom, mert ez az összeg még levesre sem elég! De nézzük csak az írás hősnőjét! Ő nem tud kijönni 6281 forintból? Érdekes módon minket, elvált apákat soha, illetve ritkaságszámba menően cikkeznek az újságban. Pedig rólunk is lenne mit írni. Anyapárti bírósági döntésekkel megnyomorítva, a kölcsönkérésig lezül-

lesztve az anya kénye-kedve szerinti pereskedések, a láthatások ide-oda tologatása, az utolsó fillér kizsárolása zsebükből... Ez jut nekünk. Míg az anyának új ruhákra, divatra és nem utolsó sorban a neki félt lakás (ami a bíróságon már természetes) berendezésére is telik. Mi mellettünk ki áll? A törvény? Ugye nevetséges! Emelték a gyedet, a családi pótlékot – nekünk mit emeltek? Ha mi kapunk fizetésemelést, az elvált nő megint jól jár – több tartásdíjat kap. Úgy gondolom, ezt kéne megírni, mert az igazsághoz ez is hozzátartozik. Meg az, hogy mit szólnak gyermekeink ahhoz, hogy édesanyjuk(?) nem engedi pontos láthatásukat – kereskedik és zsarol gyermekével.

Az Ön írása, Kocsis Klára, még sajnálatot is kelt az emberekben az elvált nők iránt. Kérem, ne vezesse félre az olvasókat!

Orbán István
Csorvás

A Dózsa György úti
fehérváz II.

Ingyen a föld körül

Az 1970-es években történt, hogy Gáspár Sándor vezetésével delegáció utazott Svédországba. A stockholmi repülőtérről érkezve sértődötten vették tudomásul, partnereik nem várják őket. Azok ugyanis a MALEV menetrendszerű járatához mentek ki, eszükbe sem jutott, hogy három szakszervezeti funkcionárius különjáratral, a kormány repülőgépén érkeznek.

A SZOT és az egyes szakmai szakszervezetek vezetőinek pazarló, ám kedvelt foglalatosságára volt a nemzetközi kapcsolatok ápolása. Hihetetlen, mégis igaz, hogy utazásaikat olykor turisztikai kíváncsiságuk szerint állították össze, és igyekeztek minél távolabbra eljutni.

Ezeknek az utazásoknak a költségei, napidíjai a Magyar Nemzeti Banknál rendelkezésre álló valutakeretből a szakszervezeteket terhelte, ugyanakkor a viszonzó vendéglátást Afrikából, Ázsiából, Latin-Amerikából szintén a magyarok állták, hasonlóan az eszem-iszomok május elsején, amikor a felvonulási tribün mellett, Kádár Jánossal való koccintásra idecsődítették a fél világot.

A teljes képhez tartozik azonban, hogy Gáspár Sándor törte fel a tőkés országokban tevékenykedő szociáldemokraták és keresztény irányzatú szakszervezetekkel szemben elzárkózás vasfüggönyét. Velük együttműködést kerestek és találtak, ezzel az államközi kapcsolatokat is szolgálta. A nyitás

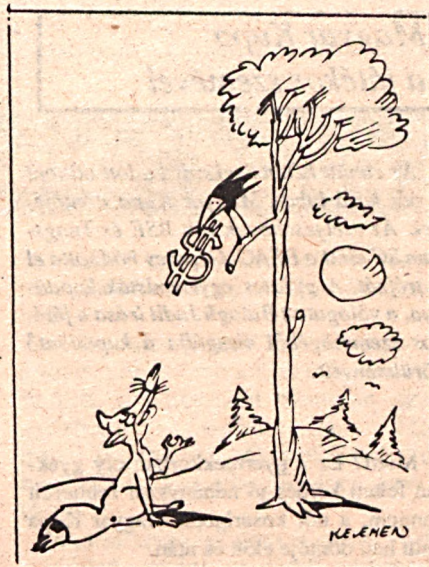
gyanakvást szült a „testvéri” szakszervezetek körében, ráadásul a magyarok renitenskedtek olykor, például elzárkóztak egyes közös akciótól. Nem vettek részt a szocialista országok messzáros szakmunkásainak hűsbontó versenyében, mert ízléstelennek tartották ilyent rendezni, miközben a versenyzők államaiban sorban állnak élelmiszerért. A SZOT tagja a Prágában székelő Szakszervezeti Világszövetségnek, annak szakmai tömörüléseire pedig az egyes magyar szakszervezetek csatlakoztak. A SZVSZ-t a szocialista országok tartják fenn, mert már évtizedekkel ezelőtt elhagyta Nyugat-Európa kommunista befolyású, ám két legnépesebb szakszervezeti központja, az olasz CGIL és a francia CGT. Mégis „világszövetség”, mert az öt kontinensen számos csoportoskát finanszíroz. A reprezentálás azonban irratlan pénzt igényel, amihez mi a közelmúltig évi 10 millió forinttal és 200 ezer dollárral járultunk hozzá. Ezt a summat még 10 millió forinttal meg kell tetézni, mert Budapesten működik az SZVSZ két szakmai tagozata, a vegyiparban és olajiparban, illetve a közlekedésben és tengerhajózásban dolgozó nemzetközi szövetsége.

És mi történt az elmúlt hónapokban? A világszövetségben alig érződik, hogy forradalom zajlik Csehszlovákiában és a környező államokban. Változatlanul főútkár Ibrahim Zakarija, egy nem létező szudáni szakszerve-

zet delegáltja, és a marxizmus-leninizmus nevében minden megújulást visszautasít a Nepáli Méhészek Szakszervezete(!). E gyülekezet, ki tudja számukat, egyike a tákolmányoknak, képviselője azonban, hasonszőrűekkel, az elmúlt évtizedek módszereit konzerválja. A magyarok e jelenség ellen még nem tiltakoztak, azonban nem fizették be az 1989. második felére és az ideire előírt hozzájárulásukat.

A Dózsa György útról harmadára csökkent az utazások száma, pedig közelednének a brüsszeli két tekintélyhez, a Munka Világszövetséghez és a Szabad Szakszervezetek Nemzetközi Szövetségéhez. Azok azonban – bizonyára tudják indokát – inkább a Független Szakszervezetek Demokratikus Ligáját támogatják. Pedig, mint a SZOT-ban elmondták, a kormányoktól független nyugati szakszervezetek tapasztalatára és tanácsára szükségük lenne, miként folytassanak le egy béralkut, mit tartalmazzon egy valódi kollektív szerződés, hogyan készüljenek fel felelősségteljesen egy sztrájkra stb.

A tapasztalatszerzést azonban sajátosságosan értelmezik a SZOT-ban. Úgy vélték például, hogy ezt a Munka Világszövetségtől leginkább Caracasban kapják meg. Tárgyalóképes személy is akadt, a nemzetközi kapcsolatok osztályának hat felsőfokú nyelvvizsgával rendelkező, de ha rákényszerül még több nyelven értő helyettes vezetője. Vagy mégsem alkalmas ilyen feladat-

ra? Ezért kellett tolmásként kísérnie a rangban felette alig álló osztályvezetőt. Mi több, hazatérésük után 3 nappal ismét egy funkcionáriust kísért a Venezuelával szomszédos Kolumbiába. Ha egyedül megy, egy utazással, negyed rezszivel teljesíti a két megbízást. Szerettem volna megtudni, hogy mibe került az említett dél-amerikai kiruccanás, kíváncsiságom kielégítését azonban elutasították. Helyette elmondták, hogy a válságban lévő szakma, a leépítéssel és növekvő számú balesettel terhes szénbányászat szakszervezetének vezetői Ausztráliába készülnek. Biztosan hasznára válik a magyar bányászoknak utazásuk az ötödik világrészbe.

Várai Emil

(Holnapi számunkban folytatjuk beszámolóinkat a SZOT-ból – Mibe kerül? címmel.)

KOSSUTH RÁDIÓ: 6.20: Pártok választási műsora – Magyar Veteránok Pártja. 7.20: Pártok választási műsora – Magyarországi Szövetkezeti és Agrárpárt. 8.05: Hangszemle. 8.20: Szonda – Tudományos magazin. 8.50: Külpolitikai figyelmű. 9.00–11.00: Napközben. 11.05: Nemzeti-ségeink zenéjéből. 11.39: Kék öböl. 12.30: Pártok választási műsora. 12.50: Intermikrofon. 13.00: Klasszikusok délidőben. 14.05: PAF-műsor. 14.35: Dzsesszmelódia. 15.00: Ézredforduló. 15.54: Rólunk van szó! 16.00: Tizenhat óra. 16.15: Muzsikáló természet. 16.20: Kérhetek valamit? 17.00: Zseni „neveltetik”. 18.05: Láttuk, hallottuk, olvastuk – a zenéről. 18.30: Esti Magazin. 19.15: Pártok választási műsora – Magyar Október Párt. 19.20: Sportvilág. 19.45: Nagy Olivér: Szobok-szatmái szűrés népdalkantáta. 20.00: Sokszemközt az egészségről – Kísérletek embrión. 20.30: Hallgassuk együtt – Brahm-művek. 21.05: Tanakodó. 22.00: Hírvilág. 22.30: Kapcsoljuk a 22-es stúdiót. Kb. 23.30: Olasz madrigálok.

PETŐFI RÁDIÓ: 8.05: Rivaldafényben – Rosita Serrano és Fred Astaire. 9.05: Társalgó helyett: MERCURIUS. 10.05: Operatorkedvelőknek. 11.05: Helykereső. 11.20: Apró-cseprő – gyerekekről. 11.40: Ki kopog? 12.10: Asztali muzsika. 13.05: Popzene sztereóban. 14.00: Iránytű a világiállásról. 15.05: Csúcsgyomolom. 17.05: Tárcsázz! 17.30: Helykereső – Esélyekről, lehetőségekről – fiataloknak. 18.30: Pop-regisztr. 19.05: Táncházi muzsika. 19.30: Daráló – Folytatásos ifjúsági történet. 20.00: Pop-rock műhely. 20.30: Bemutatjuk Johnny Cash: Az otthoni kutak vize c. lemezét. 21.05: Innen – onnan. 21.15: Rólunk van szó! 21.20: Nótakedvelőknek. 22.20: Vándormotívumok az irodalomban: A család. 23.10: Sporthíradó. 23.20: Dzsessz a 80-as években.

BARTÓK RÁDIÓ: 9.15: Évszázadok mesetermívei. 9.58: Olasz muzsika. 10.30: Az ellopott levél. 11.02: Versenyművek. 12.05: Castor és Pollux. 13.00: Rádiószínház – Rozsdás víz. 13.55: Fúvószenekari felvételeiből. 14.13: Tánca – zene művészet. 14.43: Labirintus. 14.58: Schubertiada 1989 – X/5. rész. 16.55: Liszt-művek. 17.50: Új kamarazenei felvételeinkből. 18.30: Na matjem jeziku – A Magyar Rádió szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsora Pécsről. 19.05: In der Muttersprache – A Magyar Rádió német nyelvű nemzetiségi műsora Pécsről. 19.35: Operatortörténeti érdekességek VI/6. befejező rész. Közben: 20.50: Képek közt remény. 22.27: A Rákfogó és a Sista dzsesszzenészek stúdiófelvételeiből. 22.40: A magyarországi ci-

gányok népzeneje. 23.05: „A haza bennünk él...” – Illyés-ünnepségek Beregszászon.

SZABAD EURÓPA RÁDIÓ: 6.00: Kezddük a nap: hírek, hírmagyarazatok, műsorismertetés, napi kalendárium, zene 8.00: Hírek 8.10: Élő egyház 9.00: Hírek 9.10: Földközélemben 9.40: Nyugati folyóiratszema 10.00: Hírek 10.10: Zene-szó 10.40: Nyitott szemmel 10.50: Nyugati levél 11.00: Hírek 11.10: Protestáns világ 11.40: Irodalmi műsor 12.00: Déli harangszó – Hírek 12.10: Múlt idő, jelen idő 13.00: A Mai nap és műsorismertetés 13.25: A munka világa 13.50: Nyugati levél 14.00: Hírek 14.10: Zene-szó 14.40: Hobby 14.50: Párizsi magyar figyelmű 15.00: Hírek, műsorismertetés – Délutáni rendezés 16.00: Hírek 16.10: Múlt idő, jelen idő 17.00: Hírek, műsorismertetés 17.10: Forgószínpad 17.45: Nemzetközi sajtószema 18.00: Hírek, magyar- és világhíradó 18.40: Irodalmi műsor 19.00: Hírek 19.10: Periszkóp 19.40: Figyelmű 20.00: Hírek, magyar- és világhíradó 20.40: Kelet-európai szemle 20.50: Magyar lapokból idézünk 21.00: Hírek, műsorismertetés 21.10: Forgószínpad 21.45: Nemzetközi sajtószema 22.00: A Mai nap késő esti kiadása 22.30: Zene-szó 23.00: Hírek 23.10: Periszkóp 23.40: Figyelmű 24.00: Hírek 0.10: Nemzetközi sajtószema 0.25: Kelet-európai szemle 0.35: Magyar lapokból idézünk 0.45: Műsorzárás

TV1: 9.00: Képzés. 9.05: Fehér mazurka. 10.10: Panoráma. 10.55: Mozgó. 11.05: Képzés. 17.15: Képzés. 17.25: Pannon krónika. 17.35: Nachrichten – Hírek német nyelven. 17.40: Nasa obrazovka. A szegedi körzeti stúdió szlovák nyelvű nemzetiségi magazinja. 18.10: Szám-adás. 18.25: A rövidfilmstúdiók műhelyéből. 19.05: Reklám. 19.10: Esti mese. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Választási műsor. 20.15: Klinika. A hazatérés. 21.00: Választási műsor – Magyar Függetlenségi Párt – Pártonkívüliek Pártja. 21.10: Reklám. 21.15: Stúdió '90. 22.00: VÍSK. „Oldott kéve vagyunk...” 22.45: Híradó 3.

TV2: 17.00: Képzés. 17.15: TV 2. Benne: Reklám – Ríportok – Időjárás – Zene. Teledoktor. 17.45: Kérdezz! Felelek. 18.00: Telesport.

18.25: Gyerekeknek! 18.46: TV 2. 19.00: Kolman-ügy. 19.55: TV 2. Benne: Célkoncert az Erdélyből átelepült fiatalok segítségéért R-GO együttes. 20.54: Fejzetek az első világháborúból. 20.54: TV 2. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV 2. 21.30: Videovilág. 22.04: TV 2. 22.15: Napzárta. 23.00: TV 2. 23.05: Gondolkodó. Kb.23.50: TV 2.

OSZTRÁK TELEVÍZIO: 1 műsor: 9.00: Hírek. 9.01: Alf. 9.30: Angol nyelvtanfolyam. 10.00: Iskolatév. 10.30: Pétervári éjszakák – NSZK film. 11.55: A róka – Természetfilm. 12.15: Hétfői sport. 13.10: Hírek. 13.20: Mi. 13.50: Türelőrázások – Olasz film. 15.35: Alice Csodaszországban. 16.00: An-tan-ténusz. 16.20: Állatsorok. 16.30: Nevetségek és lehetséges történetek. 16.55: Mini tv-híradó. 17.10: Ant. 17.35: Mini találgató. 17.55: Mackók. 18.00: Mi. 18.30: Falcon Crest – Megalapozatlan remények. 19.30: Híradó. 20.00: Sporthírek. 20.15: Univerzum. 21.07: Roda Roda. 22.00: Oldalpillantások. 22.10: Harry játszámja. 23.20: Szerelmes történetek. 0.00: Hírek. 2 műsor: 16.55: Művészlexikon. 17.00: Iskolatév. 17.30: Tájékozódás. 18.00: Alf – A peches fickó. 18.30: Würliker. 19.00: A tartományok mai napja. 19.30: Híradó. 20.00: Kulturális hírek. 20.15: Igen vagy nem. 21.07: Külpolitikai magazin. 22.00: Híradó 2. 22.25: Centrál kávéház – Közvetítés Budapestről. Majd: Hírek.

RTL PLUS: 6.00: Apám földönkívüli. 6.25: Halló Európa – Jó reggelt Németország! 8.30: Hírek. 8.35: Telebutik. 9.00: Hírek. 9.10: A Springfieldek története. 10.05: Játékshow. 10.35: Dr. Who. 11.00: Rajzfilm. 11.10: Viktor és Viktória. 12.30: Klasszikusok délidőben. 13.00: Telebutik. 13.30: Kaliforniai klán. 14.15: A Springfieldek története. 15.00: Kedves Bill bácsi. 15.30: Játssz velünk! 15.40: Hírek. 15.45: Üzleti hírek. 16.00: Alarc. 16.30: A hatmillió dolláros férfi. 17.10: Játékshow. 17.45: Játssz velünk! 17.55: Hírek. 18.00: Baretta. 18.45: Híradó. 19.05: Időjárás-jelentés. 19.15: A 214-es repülőszázad. 20.15: A főnök. 21.10: A mennydörgős mennykő! 22.50: Hírek. 23.00: Kulturális magazin. 23.30: Férfimagazin. 0.05: Pankráció. 0.40: A 214-es repülőszázad. 1.25: Aerobic. 1.30: Műsorzárás.

SUPER CHANNEL: 7.00: Napkezdés. 8.00: Egyveleg. 16.00: Forró drót. 17.00: Hullámhosszon. 18.30: Kék éj. 19.30: Időjárás. 19.55: Időjárás-jelentés. 20.00: Supervakációk. 20.30: O. E. D. 22.00: Hírek. 22.10: Vaddél. 22.40: Thaiföldi panoráma. 23.10: A keselyű röpte. 0.10: Hírek, időjárás-jelentés. 0.20: Coca

Cola Eurochart. 1.20: Időjárás. 1.50–7.00: Egyveleg.

TV5: 16.05: Hírek. 16.15: 7-ről 7-re. 17.15: Esély a daloknak. 17.45: Főzlecke. 18.00: Számok és betűk. 18.20: Inci-finci fantázia. 18.35: Pihenődő. 19.00: Állatbarátok műsora. 19.30: Hírek, időjárás. 19.40: Csillag papiros. 20.00: Új világ. 21.00: Thalassa. 22.00: Tv-híradó. 22.25: Időjárás-jelentés. 22.30: Gros Mechant Show. 23.30: A kullisszák mögött. 0.30: Látomások. 1.00: Műsorzárás.

SATI: 6.00: Jó reggelt a SATI-gyel! 8.30: Hírek. Időjárás. 8.35: Szomszédok. 9.00: Hírek. 9.05: Közkórház. 9.50: Utazóknak. Horozkóp. 10.00: Hírek. 10.05: Mozifilm újdonságok. 10.30: A Nap királyai. 12.15: Szerencsekerek. 13.00: Tévéközse. 14.00: Műsorlejtés. 14.05: Pixi az égi kakukkfészkekben. 14.30: Ház-tartás. Horozkóp. 14.40: Közkórház. 15.30: Bodog napok. 16.05: Daniel Boone. 17.00: Hírek. Időjárás. 17.10: Szomszédok. 17.35: Természetbarátoknak. 17.45: Műsorlejtés. 17.50: Édes méreg. 18.45: Híradó. Időjárás. 19.05: Szerencsekerek. 19.50: Időjárás. Hírek. 20.00: Törvető John, az orvostudó. 20.55: Hírek. 21.00: Mikosch a titkosszolgálatnál. 22.35: Hírek. Sport. Időjárás. 22.45: Hírek, sztorik. 23.10: Tv-tükör. 23.40: A részeg angyal. 1.15: Vallások szemszögből. 1.20: Műsorlejtés.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIO: 1 műsor: 8.15: Műsorismertetés. 8.20: Tv-naptár. 8.30: Mit tudnak a gyermekek a szülőföldről? 9.00: Iskolatelevízió. 12.30: Hírek. 12.35: Műsorismertetés. 12.40: Elmulasztották – nézzék! 13.45: Iskolatelevízió. 14.45: Műsorismertetés. 14.50: Hírek. 15.00: Mindig Önökkel. 16.30: Magyar híradó. 17.00: Tv-napló I. 17.20: Oktatóműsor. 17.50: Mit tudnak a gyermekek a szülőföldről? 18.20: Számok és betűk. 18.40: Rajzfilm. 18.45: Értésületek. 19.15: Rajzfilm. 19.30: Tv-napló II. 19.53: A mai sport. 20.00: Lottóhúzás. 20.05: Fesztivál premiere. 21.40: Tv-napló III. 22.00: Kapcsolásos magazin. 23.00: Angol nyelvű hírek. 23.05: A kultúra éjszakai programja. 0.35: Hírek. 0.40: A szerdai műsor ismertetése. 2 műsor: 17.40: Műsorismertetés. 17.45: Hírek. 17.50: Tv-naptár. 18.00: Zágrábi panoráma. 18.20: Szlavóniai és baranyai körzeti program. 19.30: Tv-napló. 19.55: Műsorismertetés. 20.00: A sport világa. 20.05: TV-Mix. 21.05: Csavargók és felveszek. 21.35: Szórakoztató kedd. 22.35: Kutyák. 0.05: A szerdai műsor ismertetése.

Az RTL PLUS, Super Channel, TV5 és SATI műsorát részletesen közli a Telehold

Magyar Kupa a játékos szemével

Az elmúlt héten Szekszárd adott otthont a női kosárlabda Magyar Kupa döntőjének. Az esélyesebbnek vélt BSE és Tunggram SC előtt a BEAC-Gépszerv hódította el a trófeát. A győztes egyetemisták kapitánya, a válogatott Balogh Judit írása a játékos szemszögéből vizsgálja a kupadöntő körülményeit.

*

Miért? Ez a gyermekkorban oly gyakran feltett kérdés jó néhányszor felmerült bennem, a női kosárlabda Magyar Kupa múlt heti döntője előtt és után.

Az új versenykiírás értelmében két mérkőzésen kellett eldönteni, melyik együttesek juthatnak a négyes döntőbe. Miért? Hiszen ahogyan az régebben is lenni szokott, ezúttal is már egy találkozón, azaz az első összecsapáson eldőlt minden. A győztesek tetemes előnyre tettek szert, a második mérkőzések pedig valamennyi esetben csak formáságot jelentettek. Igaz, jókat lehetett utazni a visszavágók színhelyére. Ez azonban a szövetséget – vagy annak veze-

tőit – nem érdekelte. Mint ahogy az sem, hogy egy-egy ilyen „túra” 6–7 ezer forintba is belekerülhet, s ez egy kosárlabdaszakosztály pénztárcájára tekintettel nem kis összeg. Egyébként a rendező egyesület sem feltétlenül jár jól, nemcsak a kupa-, hanem a bajnoki mérkőzéseken sem. S hogy miért? Többek között azért, mert a kosárlabda-szövetség az ország lehető legtávolabbi pontjairól küld játékvezetőket, még két budapesti csapat mérkőzéseire is. S amíg a debreceni vagy zalaegerszegi bírópáros utazási költségei a vendéglátót terhelik, addig a pesti síposok a nézőtérrel figyelik a mérkőzéseket.

A költségkímélés nemigen volt szempont a döntő helyszínének kiválasztásánál sem. A szövetség Szekszárdra voksolt, kizárólag a tízezer forintos – licitálásból eredő biztos – bevételt szem előtt tartva. Azt a tényt, hogy a fináléba három fővárosi csapat verekedte be magát, senki sem vette figyelembe. Mint ahogy a pestiek tiltakozását sem. Ugyan miért is lettek volna tekintettel rá, amikor tíz darab ezres forgott kocakán?

Azt már meg sem merem kérdezni, hogy miért a hét kellős közepén rendezték meg a kupadöntőt. Kinek jutott volna eszébe az, hogy az egyetemista, gimnazista, érettségi előtt álló kosarasok számára nem ez a legideálisabb időpont. Meg talán a közönségnek sem.

Mi ez? Hanyagság? Nemtörődömség? Figyelmetlenség? Vagy, ne adj' isten, érdektelenség?

De sorjázunk a miérték a döntő után is. Vajon miért nem tartotta fontosnak a kosárlabda-szövetség egyetlen illusztris vezetője vagy szakembere sem, hogy a BEAC Gépszerv – Tunggram finálén jelen legyen. Talán a döntő napjára kiírt férfi kupaforduló jobban érdekelte őket? Netán a távolság volt túl riasztó? Annyi bizonyos, a résztvevők egyike sem jelezte, hogy a szövetség szívét-lelkét adta volna az első magyar kupa sikeréért. A döntő rangjára utalnak az érkek is, amelyek esztétikai értéke aligha ragadta meg életre szólóan a díjazottakat. De ugyanez mondható el az oklevelekről is.

A játékvezetésről jót, vagy semmit – tartja a mondás. Azt azonban meg kell jegyezni, hogy a közreműködő nyolc szűrkeruhás közül mindössze kettőt jegyeznek a hazai bírói élvonalban. Talán megtisztelhetők volna a kupadöntőt színvonalasabb játékvezetéssel is, hiszen a jó csatákhoz jó bírók is kellene...

Kinek lehetett hát szívügye az ideai kosaras kupafinálé? A csapatoknak? A szövetségnek? Meglehet, jobb lenne többet nem kiírni a Magyar Kupát. Vagy csak akkor lebonyolítani, ha az igazi, figyelemmel szervezett presztízszrendezvény lesz. S az sem lenne baj, ha az ésszerűsége is tekintettel lennének, ha a ráció is helyet kapna a körülmények alakításakor.

Persze az is előfordulhat, hogy csak a szövetségben kellene rendet tenni, lomtanítani. S a régi, használhatatlan „bütordarabokat” használhatókra cserélni. Még egyszer nem szabadna előfordulnia mindannak, ami idén is kísérte a kupadöntőt – immár sokadszor, ugyanazoknak az embereknek a hibájából.

Balogh Judit

Atlétikai show a BS-ben

A 7. Tricotex Kupa fedettpályás atlétikai viadal előtti sajtótájékoztatón Jankovitsné dr. Varró Veronika, a versenyt szponzoráló külkereskedelmi vállalat igazgatója kijelentette: „Szeretnénk, ha a találkozó végre igazi rangot vívna ki Európában.” Nos, ezt vasárnap sikerült elérni. Az ideai kupán már-már telt ház várta a világsztárokat és a hazai atlétákat, akik több számban a sportág nagyjait is legyőzték vagy megszorították.

A legnagyobb attrakció természetesen az újabb Kingdom-Foster összecsapás volt a 60 m-es gátfutásban. A két amerikai remek küzdelmet vívott, s Greg Foster teljesítményét a külföldi hírügynökségek is kiemelték, hiszen 7.46 mp-nél jobb időt még senki sem futott az idén. Roger Kingdom, a Los Angeles-i és a szülői olimpia bajnoka Genova után újabb vereséget szenvedett. Neki a hosszabb, 110 méteres szabadtéri táv kedvezőbb, mivel általában 50–60 méternél kapcsol ötödik sebességbe. Fedett pályán viszont ekkor már vége van a versenynek...

Az ideai Tricotex Kupán nemcsak a 60 m gáton, hanem majdnem minden számban rajthoz állt egy-egy olyan atléta, akit a világ élvonalában jegyeznek. Kiemelkedett a legrövidebb futószám, a 60 m, amelyen a nigériai Chidi Imoh 6.66 mp-es idővel nyert. Eljött továbbá Budapestre az amerikai távolugró, Larry Myricks, a sprinter Calvin Smith, a brit középtávúfutó, Steve Crabb, valamint a szovjet távolugró, Galina Csisztjakova.

A magyar versenyzőknek nemcsak a felkészülést szolgálta a viadal, hanem a fedett pályás Európa-bajnoki kiútdetésért is küzdöttek. Vasárnap újabb öt versenyző teljesítette az EB-szintet, s így eddig tízen vívták ki a jogot a glasgow-i indulásra. A Tricotex

Kupán Ilyés Ildikó és Szebenszky Anikó (3 km gyaloglás), Vágó Béla és Káldy Zoltán (3000 m), valamint Kationa Ervin (400 m) érték el a szintet.

Korábban teljesítette az EB-részvételért kiírt követelményeket a tengerentúlon tanuló Molnár Tamás (400 m) és Bagyula István (rúd) – ők mindketten országos csúcsokat javítottak az idén –, valamint Banai Róbert (1500 m) és Forgács Judit (200 m). Szalma László húzódása miatt nem vett részt a Tricotex Kupán, de a szövetség elnöksége még korábban úgy döntött: tőle nem követelik meg a szintűdőt, így amennyiben a kitűnő távolugró vállalja a glasgow-i versenyt, elindulhat az EB-n. Ezt a „kivételezést” Szalma eredménylistája alapján senki sem kifogásolhatja.

Nem sok hiányzott a hármassugró Pálóczi Gyulának a szinthez, mindössze 12 cm-rel maradt el a megkívánt távolságtól (16.58 m-t ugrott). A tatabányai atléta szerdán egy bécsi viadalon, szombaton pedig újra a Budapest Sportcsarnokban az országos bajnokságon próbálkozik.

Comaneci tagadja, hogy Nicuval...

A Magyarországon és Ausztrián keresztül az Egyesült Államokba menekült román olimpiai bajnok tornász, Nadia Comaneci kijelentette: szökésének híre valóságos bombaként robbant hazájában, s véleménye szerint ez is felgyorsította a forradalmi eseményeket. Az 1976-os montreali ötkarikás játékok csillaga legutóbb az amerikai Life című magazinban nyilatkozott.

– Kormánykörökben is tudták, milyen hatást válthat ki a közvéleményben, ha már én is elhagyom az országot – mondta Nadia Comaneci. A román átlagember egyébként azt hitte, hogy nekem csodálatos, fényűző életem volt. Ez nem igaz. Ugyanazokkal a gondokkal küszködtem, mint bárki más.

Az amerikai magazin újságírója rákérdezett a tornász és Nicu Ceausescu közötti kapcsolatra is. Comaneci tagadta, hogy szorosabb szálakkal kötődött volna a kivégzett diktátor fiához.

– Néha előfordult, hogy egy társaságban mutatkoztam Nicuval, s az emberek ezért azt hitték, a szeretője vagyok. Ezek azonban csak szóbeszédnek voltak.

Öt új pingpongbajnok

Már a Bátorfi fiú is...

Elégedetten dörzsölte a kezét a vasárnap befejeződött 73. országos asztalitenisz-bajnokság után Berczik Zoltán, a válogatott vezetőedzője. Érthető, mert elsősorban a férfi és női egyesben több remek mérkőzést láthattak, s mindenekelőtt Harcsi Zsolt és társai produkáltak olyan partikat, amelyeket már régóta elvártak tőlük. „Örvendetes az is, hogy nemcsak a döntő mérkőzések hoztak jó játékot, hanem már a szombati fordulókban is akadtak színvonalas összecsapások – jegyezte meg Berczik. Mindez biztató a közelgő Európa-bajnokság előtt, elgondolkodtató viszont, hogy a párosokban sorra elbuktak azok, akik favoritok voltak.”

Elsősorban ezzel magyarázható, hogy a döntőkben öt versenyző (Bátorfi Csilla, Pidl Zita, Turbók Attila, Somosi Miklós és Karádi Krisztina) először jutott országos bajnoki címhez, míg a csapatbajnokságban főlegesen vezető Postás, illetve Statisztika együttesének játékosai aranyérem nélkül maradtak! A lecke tehát adott: mindenekelőtt a páros játékot kell ja-

vítani, hiszen ez is ugyanolyan szám az Európa-bajnokságon, mint az egyéni vagy a csapat, s a múltban a magyarok szinte számolatlanul nyerték a párosokban az érmeiket.

A bajnokságnak Harcsi Zsolt és Bátorfi Csilla lett az egyéni győztese, utóbbi úgy, hogy még játszmát sem veszített. Mégis ki kell emelni két olyan játékosnak a nevét – és teljesítményét –, akik nem várt eredményt értek el az ideai legrangosabb hazai versenyen. Bátorfi Zoltán (júliusban lesz 15 éves) néhány hete a Budapest felnőtt bajnokságon ezüstöt nyert, most bronzot. Jó sorozat után érkezett a döntőbe jutás lehetőségéhez, s végül nem kellett szégyenkeznie amiatt, hogy Harcsitól vereséget szenvedett.

– Nem számítottam rá, hogy meg tudom ismételni a Budapest-bajnokságon elért sikeremet, s érmet nyerek, ráadásul a sorsolásom is nehéz volt – mondta az ifjú reménység. De mégis sikerült, s ezt annak köszönhetem, hogy a sorozatmérkőzéseket jól bírtam, s az adogatásaim, akár csak nővéremnek, nagyon hatásos fegyvernek bizonyultak.

Oláh Zsuzsa egyéves kihagyás (szülés miatt) után állt újból asztalhoz, s meg sem állt a harmadik helyig. Értéhető volt elégedettsége, bár...

– Igaz, csak nemrég kezdtem el újból az edzéseket, és elég rossz formában éreztem magam, mégis úgy indultam a bajnokságon, hogy szeretnék nyerni – mondta. Egész pályafutásom alatt győzelemre törekedtem, s bíztam abban, hogy az összpontosító készségem átsegít majd a holtpontra. Wirth Gabitól tartottam a legjobban, s miután őt legyőztem, megnőt az önbizalmam. Talán, ha szombaton végigjátsszuk a versenyt, még tovább jutok. Majd legközelebb...

MTK: Több variáció egy témára

„Nem mehet olyan fene rosszul a kluboknak, ha megengedhetik maguknak, hogy egy edzőmérkőzés kedvéért vagy 400 kilométert utazzanak” – vélekedett egy ifjabb, szemüveges szurkoló. Hogy mérte-e a költség, ma még nem tudható. Kovács Ferenc együttese, a Szeged SC az MTK ellen mindenesetre meglehetősen szerény produkcióval rukkolt ki. Az NB II. keleti csoportjának élcsapata a 90 perc nagy részében a védekezésre összpontosított. A Leboniczky-Bogdán-Kun trióra épülő szegedi gárda meg-megroggyant a kék-fehérek állandó szorításában. Egyetlen góljukat elképesztő védelmi hiba után, gyakorlatilag helyzet nélkül lőtte Pilinger. Erre a találatra Lakatosék négygel válaszoltak, s hogy nem pakolták meg jobban az igencsak sokat bizonytalankodó Leboniczky hálóját, az elsősorban a Torony becenévre hallgató, tiszta ziccerek tömkelegét elpuszkázó Balogh Gábor, a tizenegyest is kihagyó Lőrincz és a kapu torkában is gyámoltalankodó Pölöskei számlájára írható.

Az MTK-VM törzsszurkolóit ezen a délelőttön nem érte különösebb meglepetés – már ami az összeállítást illeti (merthogy a taktikai variációk közül többet is gyakoroltatott Verebes mester). A kék-fehérek csapatában csupa ismert név szerepelt. Zsiborásnak ezúttal nemigen akadt dolga. A középpályáról szélső háttvédévé visszalépett Horváth Csaba és Vadász leradírozta Hegyeshalmi és Kunt. A válogatott keretbe visszavett Híres hangos szóval az egész csapatot is mozgatta. Emellett – ahogy az már lenni szokott – össze-összetörte a labdát, „kiosztotta” egypárszor a bírót és egy nézeteltérés alkalmával kéretlenül is a Rókának becézett Balog Tibor „segtésére” sietett.

A Balog Tibor, Hannich, Lőrincz középpályás sorból a feje tetején kopaszodni kezdő Hannich vitte a prímet. Amíg pályán volt, minden MTK akció tőle indult. Érdekesség, hogy az abszolút ballabás Pölöskei ezen az összecsapáson a jobb szélen próbálkozott. Jován a mutatottnál nyilvánvalóan többet tud, míg Lakatosnak két villanásra futotta csak az erejéből, de ez a legnagyobbakat idézte. Kérdés, ennyi elég lesz-e ahhoz, hogy helyet követeljen magának a kezdő csapatban. Csereként a már említett Balogh Gábor, az Egérnek becézett Talapa és az ősz Hungária körüli felfedezettje, Cserekenkai Donát lépett pályára.

Bizonyosra vehető, az MTK-VM a tavaszi idejében is ott lesz majd a magyar élmezőnyben, de jó eséllyel pályázik a bajnoki címre is. Hogy mindez mit ér nemzetközi mércével mérve, arra az őszi kupaeredmények világos választ adtak. De Verebes legalább próbálkozik, igyekszik fazont szabni, önálló arculatot megformálni. S ma már ott tartunk, hogy a (jó)szándékot is díjazni kell.

-est-

Grafot nem a szépségéért rabolják el

A superhölgyet „turbómotor” hajtja

Mert minden nagy hírügynökség, az amerikai Associated Press is Steffi Grafot választotta az 1989-es év legjobb sportlónőjének. Vasárnap érkeztek vissza az utolsó szavazócédulák, s a hírt hétfőn tették közzé. A 148 voks közül 120-on Graf neve szerepelt az első helyen, s ez összesen 671 pontot ért (az első helyért 5, a másodikért 3, a harmadikért 1 pont járt). A 20 éves nyugatnémet „superhölgy” elsőprő fölényrel győzött, több mint 400 pontot vert a második helyezettre, Betsy King amerikai golfozóra, aki jóformán ismeretlen Magyarországon. A harmadik helyre egy zsoké, a szintén amerikai Julie Krone futott be – valószínű, hogy az ő neve is idegenül cseng a magyar sportrajongóknak. Csak ezután következnek a világszerte ismert versenyzők: a negyedik Sandra Farmer-Patrick, s a nosztalgiahullám hatására ötödiknek „behozott” tavaly visszavonult teniszező, Chris Evert. A világ legjobb úszónője, Janet Evans csak hetedik lett.

Mindenki, aki csak kicsit is konyít a sporthoz, már kívülről fújja Graf címeit. 1988-ban teljesítette a Grand Slamet, s tavaly is hármát megnyert a négy legjobb torna közül. Nyolcvanöt egyéni mérkőzéséből csak kettőt veszített el, s a Mesterek Tornáján sem talált legyőzőre. Ő az első nem amerikai, aki első helyen végzett az AP szavazásán 1976 óta, amikor a román tornász nő Nadia Comaneci vitte el a pálmát.

– Azt hiszem, az 1989-es évem jobb volt, mint az azt megelőző, még akkor is, ha nem sikerült megismételnem a Grand Slamet – folytatta Graf. – Tavaly erősebb volt a rivalizálás, mint két éve, Sabatini és Navratilova is jobban játszott. Így értékesebbek voltak a sikereim.

Steffi Graf, aki nemrégiben hüvelykujját törte egy svájci síbaleset alkalmával, fantasztikus fizikai adottságokkal rendelkezik. A közelmúltban megvizsgálta őt Joseph Keul nyugatnémet sportorvos, s szinte emberfeletti tulajdonságokat fedezett fel a teniszszőzónánél. Tüdejének vitálkapacitása

38 százalékkal, szívének teljesítménye 40 százalékkal múlja felül az átlagemberét!

– Ha valami oknál fogva befejeznék a teniszt és áttérnék a 800 méteres síkfutásra, a barcelonai olimpián akár győzhetnék is – mondta Keul. – Már most, minimális „rákészsüléssel” két perc körüli időre lehetne képes ezen a távon.

A „műfajváltás” nem is olyan valószínűtlen, amint az Graf edzője, a csehszlovák Pavel Slozil szavaiból ki-derül.

– Amikor 1987 nyarán Steffi megelőzte Navratilovát a világranglistán, az első gondolata az volt, hogy a szöuli olimpián elindul 800-on. Alig tudtam lebeszélteni róla. Így is, amikor megérkezettünk a koreai fővárosba, Steffi megszökött tőlem, s az első este lement edzeni az atlétikai pályára a középtávfutóinkkal. Steffi olyan, mintha egy turbómotor hajtana. Sokszor, amikor lejár az edzésidő, egyszerűen képtelen abbahagyni, addig „nyúz” engem is, amíg folytatom a gyakorlást. Nem tud elfáradni!

Előbb a márka,
utána a válogatott

Kovács Péter jönne is meg nem is

Csik János, a magyar férfi kézilabda-válogatott szövetségi kapitánya részben felfedte kártyáit. Annyit máris elárult, hogy a jövő héten kezdődő csehszlovákiai világbajnokságon kereten felül, tehát 16. játékosként számítana az NSZK-ban vendégszereplő rutinosa Kovács Péterre is.

– Ez az érem egyik oldala, s a másik? Erről maga Kovács Péter, a 298-szoros válogatott nyilatkozott.

– Még mindig nem biztos a vb-szereplésem! – kezdte Kovács Péter, a 34 éves világválogatott. – Továbbra is függőben van ez az ügy, s azt hiszem, csak a hétfőig dől el, hogy végül is ott lehetek-e a csehszlovákiai világbajnokságon. Mindenesetre én szívesen mennék segíteni, de az már végleges, hogy a felkészülés hajrájában sem tudok részt venni a keretfoglalkozásokon. Ugyanis vasárnapnál korábban semmiképpen sem indulhatok, a válogatott pedig már hétfőn repül Plzenbe, a csoportmérkőzések színhelyére.

– Miért kell még mindig várni?
– Mivel az NSZK válogatottja csak a világbajnoki C-csoportban érdekelt,

nálunk most érkezett a hajrájához a bajnokság rendes szakasza. Nekünk például még öt mérkőzésünk van hátra, ezen a héten is kétszer lépünk pályára: szerdán a TuS Schutterwald, szombaton pedig a Bayer Dormagen ellen. Ha ezt a két összecsapást meg tudnánk nyerni, akkor valószínűleg nem lenne akadálya, hogy csatlakozzam a válogatotthoz.

– Egyáltalán, hogy áll most csapata, a TV Grosswallstadt?

– Vasárnap a TV Niederwürzbachal játszottunk, s nagy csatában 23-22-re nyertünk. Ezzel fontos két pontot szereztünk, hiszen helyet is cseréltünk, s 25 pontunkkal már a negyedik helyet foglaljuk el. De még mindig nem érezhetjük páholyban magunkat,

mert csak az első nyolc helyezett folytathatja a rájátszást, s a tizedikkel szemben is csak öt pont az előnyünk.

– A vb idejére milyen ellenfelek maradnak?

– Abban az időszakban nagyon nehéz találkozók várnak klubcsapatomra, hiszen az élvonalas TuSEM Essennel, a második helyezett VfL Gummersbach-hal és a hetedik VfL Fredenbeckkel kell felvennünk a harcot. Egyik sem ígérkezik könnyű feladatnak. Nem szeretném cserben hagyni a Grosswallstadtot, ottani játékosársaimat, ezért azt is elképzelhetőnek tartom, hogy a bajnoki találkozókra visszautaznék az NSZK-ba. Persze, ezt is még meg kell beszélni Csik Jánossal.

A Gullit-pótló Riedle

Néhány nappal ezelőtt adtunk hírt arról, hogy a nyugatnémet Werder Bremen gólerős csatára után több olasz klub érdeklődik, de az északiak menedzsere kijelentette, tízmillió márka alatt senkivel sem ülnek le tárgyalni. Hogy a nyilatkozat vagy valami más hatására – nem tudni –, de tény, hogy a nemzeti válogatottban eddig jobbára mellőzött csatár árfolyama alaposan felszökött. Ma már négy itáliai klub (Milan, Fiorentina, Roma, Juventus) verseng érte, s a licit éppen tizenötmillió márkánál tart.

Bizonyos értesülések szerint a magát időközben szupercsapattá kinövő Milan a legesélyesebb ebben a játékban is. Megy a találgatás: vajon minek kellene a milánóiaknak most oly égetően a csatár? Marco van Basten és Gullit mellé? A többi klubban egyértelműen ász lehetne, hisz éppen a gólerős befejező csatárok hiányoznak. Vagy talán már most sejteni lehet, hogy Gullit – sérülése miatt – legfeljebb a nyári világbajnoksáig tündököl, így meg kell találni az utódját?

Vagy egyszerűen csak arról van szó, hogy Silvio Berlusconi még szuperebb csapatot akar, s ezért a zsebébe nyúl.

Teheti – az „Öreg Hölgy” meghálálja.

Bálint Gy.

TOTÓNYEREMÉNYEK

13 plusz egy találatos 19. nyereményük 305 484 forint, 13-as 79. nyereményük 12 339 forint, 12-es 2822, nyereményük 2601 forint, 11-es 34 773, nyereményük 211 forint, 10 találatos szelvény 234 770 darab, nyereményük 47 forint.

Köszöntjük

**Aladár és Álmos
nevű olvasóinkat**

Aladár nevünk eredete vitás. Némelyek szerint török eredetű és jelentése: testőr hadnagy. Mások szerint a germán Aldarik név rövidülése és jelentése: mindenben hatalmas. Az iráni *aladar* (előjáró) szóval is összekapcsolják.

Álmos, Árpád fejedelem apjának neve. Ez némelyek szerint az álmos köznévből származik, melynek korabeli jelentése: álombeli, megálmódott. Mások szerint török eredetű és jelentése: vétel. Származtatják a volgai bolgár uralkodó hasonló címéből, eszerint a jelentése: magasztos.

Eseménynaptár

70 évvel ezelőtt 1920. február 20-án hunyt el Robert Edwin Peary amerikai Északi-Sark-kutató. Előbb Grönland felderítésével foglalkozott és 1901-ben ő alapította meg ennek sziget-voltát. Újabb utazása alkalmával, 1905-ben a Grinnell- és a Grant-földet fedezte fel, 1909. április 4-én pedig ő volt az első, aki az Északi-Sark közvetlen közelébe ért.

*

200 évvel ezelőtt 1790-ben ezen a napon halt meg a bécsi Burgban teljesen egyedül II. József német-római császár, magyar és cseh király. Családjából csak egy unokatestvére állt halálos ágyánál. Ennek oka a felvilágosult abszolútizmus szellemében

folytatott reformpolitikája („josefinizmus”) volt: ellenőrzése alá vonta az egyházat, feloszlatta a szerzetesrendeket (1782), ugyanakkor Türelmi Rendeletével a nem katolikusok részére biztosította a szabad vallásgyakorlatot. 1785-ös jobbágyrendelete biztosította a parasztok szabad költözködését és pályaválasztását. Megszüntette a rendi önkormányzatot és új közigazgatást vezetett be. Nem koronáztatta meg magát („kalapos király”), 25 éves uralkodása alatt egyetlen Országgyűlést sem hívott össze. Reformjai a magyar nemesség ellenállását váltották ki, ami arra vezetett, hogy élete végén a jobbágy- és a türelmi rendelete kivételével intézkedéseit visszavonta.

Dr. Kováts Andor

Kaland

— Tud valaki önök közül Boeingt vezetni?

A Nap kél: 6.42 órakor
nyugszik: 17.14 órakor

A Hold kél: 3.51 órakor
nyugszik: 11.31 órakor

Tavaszi, enyhe idő

Változóan felhős idő várható, több óras napsütéssel. A nyugati szél többnyire mérsékelt lesz. A legalacsonyabb hőmérséklet -2 és plusz 3, a legmagasabb általában 11 és 16 fok között alakul.

1990. február 21-én 18 órakor Baján a Tiszti Klubban az SZDSZ vendége Tölgyesi Péter alkotmányjogász, az SZDSZ ügyvivője.

Szűrös Mátyás fogadása

Szűrös Mátyás, a Köztársaság ideiglenes elnöke hétfőn fogadta Mécs Imrét és Pető Ivánt, az SZDSZ ügyvivőit. A találkozón a békés átmenet időszerű kérdéseiről és a pártok újabb találkozójának előkészületeiről volt szó.

Megvétőzött egyetem

A Művelődési Minisztérium eljárás kezdeményezte a Miskolci Megyei Főügyészségen annak tisztázására, hogy a Miskolci Bölcsész Egyesület jogosult-e arra, hogy 1990. február 1-jétől egyetemi képzést folytasson. A felsőoktatásra vonatkozó jogszabályok nem teszik lehetővé magánegyetem működését. Csakis országgyűlési jóváhagyás után kerülhet sor a magánegyetemek alapításának, az ott kiadható diplomák feltételeinek, a hallgatói jogviszony formáinak szabályozására.

Fél év után újra a Földön

Hétfő reggel sikeres leszállást hajtott végre a szovjet Szojuz TM-8 űrhajó leszálló egysége, fedélzetén Viktorenko és Szerebrov űrhajósokkal. A két szovjet űrpilóta 166 napot töltött a Mir-űrállomás fedélzetén, s első ízben próbálták ki azt az új szovjet egyéni űrközeledési eszközt, amelynek segítségével az űrhajósok a világűrbe kilépve az űrállomástól függetlenül mozoghatnak.

A kereskedő nem kóstolja: 1 db = 25 Ft.

Jön a tavasz, tegnap pluszban mérték a 15 fokot. A hóvirág már rég kidugta fejét, az ibolya is bólogat a friss szélben. A primőrök megjelenése is a tavaszi hívóvökö közé tartozik. Mert eddig volt „déli” paradicsom, már van hazai is, potom 250 forintért kilója. Megjött a paprika is. A vasúti út melletti új üzletben pompás a kínálat, szép árú, szép árak – primőrökről van szó. Oda ballag egy idősebb úr, s kér egy zöldpaprikát, hegyeset, erőset. Az asszonyka zacskót vesz elő, csomagolja szép zacskóba, szakszerűen...
– Mondja kedves, erős ez a paprika?
– Nem tudom, uram, még nem kóstoltam.
Bátorság kell hozzá, meg 25 forint, hogy megtudjuk, erős-e a huszonötös ideje, hazai zöldpaprika.

—PJ—

Dobra verik a Dobi Emlékházat

Nem tudták mire vélni a szónyiek, hogy a Dobi István Emlékházból, az Elnöki Tanács néhai elnökének szülőhelyéről, miért hordják szorgos kezek teherautókat az egykori politikai nagyság személyes tárgyait, a kiállított tablókát és fotókat.

Pedig elég lett volna pillantást vetniük a látogatókat regisztráló könyvecskébe: 1987-ben „még” tizenhárman jegyezték be nevüket, de 1988-ban és 1989-ben csak üres lapok árválkodtak. A főszámolásról hozott döntésben az sem volt mellékes, hogy az 1970-ben megnyílt emlékhely közel százezer forintjába került évente a Komárom-Esztergom Megyei Munkásmozgalmi és Ipartörténeti Múzeumnak.

Hazaérkeztem – írja önéletrajzában az MSZMP-be 1957-be történő belépésekor a hajdani szociáldemokrata, majd kispap, később kommunista államférfi. A sorsához kapcsolódó relikviák, köztük a Lenin-békedíj, a Szocialista Munka Hőse kitüntetés is „hazaérkezett”: a múzeum raktári gyűjteményébe.

Igy múlik el a világ dicsősége, tartották a rómaiak. A házat, hírek szerint dobra verik.

K. T.

Megújult a Neues Deutschland

Hétfőn alaposan megújult formában és tartalommal került az olvasókhöz a Neues Deutschland, amely néhány hete a „szocialista napilap” alcímet viseli fejlécében. A tördelésében leginkább az International Herald Tribune-t idéző, nagy formátumú újság főszerkesztője, Spickermann a „tartalmi gazdagítás” szándékával indokolja az új köntöst. A tartalmi újdonságok közé tartozik hirdetések – köztük nyugatnémet cégekéi is – közzlése egy teljes lapoldalon, jogi tanácsadó rovat, keresztrejtvény, bőséges rádió- és tv-műsor, valamint pletykarovat.

A valódi bomba az újdonságok közül a folytatásos regényben rejlik. Ez Stefan Heym Collin című műve, amely 13 évvel ezelőtt kizárólag Nyugat-Németországban jelenhetett meg.

Autósorszámok

Trabant Lim. Hyc.	Bp.	785
Trabant Combi Hyc.	Bp.	171
Trabant Lim. Spec.	Bp.	22 092
	Debr.	19 018
	Győr	17 209
	Szeged	1058
Trabant Combi Spec.	Bp.	8571
	Debr.	7056
	Győr	6676
Wartburg Standard	Bp.	5731
	Debr.	3937
	Győr	3886
Wartburg Spec.	Bp.	6721
	Debr.	5573
	Győr	4447
Wartburg Spec. t.tetős	Bp.	17 605
Wartburg Tourist	Bp.	6009
	Debr.	3378
	Győr	2178
Lada 1200 S	Bp.	53 467
	Debr.	38 792
	Győr	20 120
Lada 1300 S	Bp.	25 394
	Debr.	21 134
	Győr	10 745
Lada Sam. 2108 (3 ajt.)	Bp.	8596
	Debr.	5908
	Győr	4054
Lada Sam. 2109 (5 ajt.)	Bp.	159
	Debr.	361
	Győr	13
Lada 1500 L (2107)	Bp.	22 713
	Debr.	18 233
	Győr	7549
Lada Combi (2104)	Bp.	2750
	Debr.	1595
	Győr	1060
Lada Niva (2121)	Bp.	1286
Skoda 105 L	Bp.	12 889
	Debr.	9632
	Győr	9636
Skoda 120 L	Bp.	36 849
	Debr.	19 205
	Győr	23 799
Polski Fiat 126	Bp.	7734
	Debr.	4648
	Győr	4149
Polski Fiat 1500	Győr	345
Dacia TX 1310	Bp.	26 361
	Debr.	19 622
	Győr	17 206
	Szeged	240
Dacia Combi 1310	Bp.	10 091
	Debr.	5777
	Győr	4586
	Szeged	28
Dacia TLX 1310	Bp.	21 308
	Debr.	12 956
	Győr	13 281
Zastava	Győr	20 538
Volga Lim.	Győr	75
Volga Combi	Győr	40
Opel Kadett	Győr	1306
Volkswagen Golf	Győr	754
Maruti	Győr	990

Révai Nagy Lexikona

az első két kötet ára: 917,- Ft/db

a 3-5. köteteké: 980,- Ft/db

A Babits Kiadó pótmegrendelést vesz fel a Révai Nagy Lexikona egész sorozatára, a beérkezés sorrendjében, korlátozott példányszámban.

Név:

Cím:

..... példányban

megrendelem

a Révai Nagy Lexikona kötetét az alábbi címen:

**Babits Kiadó
7100 Szekszárd, Pf.: 237.**

Megrendelése után a megjelenéssel és fizetéssel kapcsolatos kérdésekről részletes tájékoztatót, valamint befizetési csekkeket küldünk!

Részletfizetési kedvezmény!

*

Tisztelt Megrendelőnk!

Kiadónk továbbra is garantálja a Révai Nagy Lexikona hat év alatti megjelenését, s azt is, hogy indokolatlanul nem emeljük a kötetek árát. E nemzeti érték közkinccsé tétele során csak szolid üzleti nyereségre törekszünk.

Sajnos azonban nem tudjuk elhatárolni magunkat a papírárak és a nyomdai műveleti költségek évente egyre nagyobb mértékű emelkedésétől. Reálisan felmértük, hogy ez Önnek esztendőnként fokozódó megterhelést jelent.

Kiadónk vezetősége ezért úgy határozott, hogy felkínáljuk Önnek az általunk vállalható legnagyobb kockázatot!

Ön már most, előre, egy összegben megvásárolhatja a lexikonsorozat valamennyi hátralévő, 4-20. kötetét,

21 500,- Ft-os áron.

Ha az Önhöz már elküldött csekkek egyikét ezen összegre szólóan 1990. március 25-ig kintölti és a pénzt a szokásos módon befizeti, nem lesz tovább gondja a részletfizetésekre, kiadónk törzsvásárlójának számít ezután, és 1994 végéig automatikusan postázzuk Önnek a megjelenő lexikonköteteket.

Gondolja végig és mérje fel, hogy ez Önnek könnyebbé teszi, avagy terhet jelent.

Mi felajánljuk a lehetőséget.

Babits Kiadó

*

Tisztelt Leendő Megrendelőnk!

Ha a Révai Nagy Lexikonát hiába kereste eddig a könyvesboltokban, a könyvtáraknál, s szeretné megrendelni tőlünk a teljes hasonmás kiadást, és egy összegben az egészet kifizetni, kérjen egy csekken kiadónktól, s azon adjon fel címünkre

24 314,- Ft-ot

1990. március 25-ig.

Önnek sem lesz tovább gondja a részletfizetésekkel, s Önnek is automatikusan postázzuk a megjelenő lexikonköteteket 1994 végéig.

Gondolja meg!

Mi Önnek is felajánljuk a lehetőséget.

**Babits Kiadó
7100 Szekszárd, Pf.: 237.**

DOMINÓ

Méret utáni női divatszabóság

Szekszárd, Széchenyi u. 62-64. IV/3.

Nyitva: hétfő - péntek
8.00-16.30-ig

*Várjuk kedves
megrendelőinket!*

APRÓHIRDETÉS

1990-re visszaigazolt Lada 1300-as, 1500-as és Samara-kiutalást vennék. „Pontos információ 247135” jellegre a pécsi Sallai úti hirdetőbe.

Dunaszekcső mellett 2100 négyszögöl zártkerti terület (ebből 600 négyszögöl magasművelésű szőlő) tanyával eladó. Érdeklődni: Nagy János Szeremle, Kossuth u. 12. 6512.

**Hirdetését
telefonon is
feladhatja**

Budapest	141-4655
Pécs (72)	41-580
Szekszárd (74)	16-277
Dombóvár (74)	66-779
Tolna (74)	40-476
Gerjen (75)	37-060

**MAGYAR LIBERÁLIS
PÁRT**

1363 Budapest 502. Pf. 67.

Nyári Ifjúsági Szolgálat '90

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Az Ifjúságpolitikai Kormánybiztos Titkársága pályázatot hirdet a Központi Ifjúsági Alap elkülönített pénzüsszegére, amelyből pályázatonként maximum 300 ezer forint nyerhető el. Pályázhatnak intézmények, tanácsok, egyházak, egyesületek stb.

A pályázat célja, hogy az 1990. évi nyári szezonban gyermekek és fiatalok számára információs és konkrét segítő szolgáltatás működjön olyan településeken, ahol a fiatalok nagy számban tartózkodnak a nyári, szünidei időszakban.

A szolgáltatásnak egyfelől eligazítást kell nyújtania kulturális, szabadidős, sportolási lehetőségekről, kínálatról; útmutatást adni aktuálisan felmerülő problémák megválaszolására. Másfelől a bármilyen ok miatt pénz nélkül maradt fiatal nehézségeinek pillanatnyi megsegítésére szálláshely és egyéb tárgyi feltétel (egyszeri étel, vonatjegy) biztosítása szükséges.

A szolgáltatásnak az igénybevevők számára minden szempontból ingyenesnek kell lennie! Lehetőség szerint kívánatos a non stop üzemeltetés. A nyári ifjúsági szolgáltatást legalább július 1-től augusztus 20-ig kell működtetni. Az elbírálásnál előnyt jelent, ha a pályázó már működtetett ilyen szolgáltatást.

A pályázathoz szükséges részletes szakmai és pénzügyi leírás az Ifjúságpolitikai Kormánybiztos Titkárságán, illetve a megyei tanácsok szakigazgatási szerveinél található.

A pályázatok beérkezési határideje: 1990. március 30.

Elbírálási határidő: 1990. április 30.

Ifjúságpolitikai Kormánybiztos Titkársága
Cím: 1054 Budapest V., Rosenberg hp. u. 1.
Telefon: 112-6288, 111-5225.

DÁTUM

Gyűrű a torkunkban

Ha a nagynénem sárga lenne, hatos lenne a homlokán és néha csöngetne, akkor villamos lenne a neve: körülbelül ennyi volt az MSZMP budapesti választási gyűlésének mondanivalója. Ha a jobboldal győzne, ha polgári restauráció menne végbe, ha így lenne meg úgy lenne – hangzik el a párt képviselőinek szájából unos-untalan. Most éppen azt sugallták, hogy a kapitalista rendszer torz, balkáni karikatúrája jöhetne létre. (A torz karikatúra már önmagában érdekes szókapcsolat, mivel a karikatúra jelentése 'torzkép'.) Mindez, persze, részletkérdés.

Am az már nem, hogy ez a párt azt állítja: „számára vállalható minden, ami elindította Magyarországot a modern Európa felé, új életlehetőséget teremtve emberek százzezreinek egy szegény, a háború után kivézt országban” – legalábbis az MTI híre szerint. Megejtő önbizalom ez! Azt sugallja, hogy mindaz, ami itt 1945 óta lezajlott e pártnak és elődeinek köszönhető – ha jó. Valahogy úgy lehet ezzel az MSZMP, mint az egyszeri ember, aki lenyelte az aranygyűrűjét, s aztán harmadnap szerencsésen meg is találta, természetesen, kellő kutatás után. Aztán később, amikor már ismét az ujján viselte, nem jutott eszébe a közveitű közeg.

Lehet, hogy mi is lenyeltük azt az aranygyűrűt, de azért nem feledhetjük, milyen nehezen jutottunk hozzá. Akkor is tudni fogjuk, ha port hintenek szemünkbe, vagy inkább csak szeretnének, azok, akik merített papíron adják előnkbe megmerített igazságait. S ha lehet, inkább visszahögtjük azt a gyűrűt a torkunkból...
#

Valutakamat-emelés

Az IBUSZ február 19-től, többségében megemelte a lekötött lakossági valutabetétek kamatlábait. A 3 hónapra lekötött schilling után 7,438 százalékot, az NSZK márkáért 7,813 százalék kamatot fizetnek. Az USA dollár után 8,375 helyett mostantól 7,625 százalék kamattal jár. A változások a korábban lekötött betétekre csak a lekötési idő lejártá után vonatkoznak. Ugyancsak változás, hogy a valutaátváltás utáni 1 százalékos kezelési költséget ezután devizában számolják fel.

Leszámolási lista

„Közép-Ázsia a muzulmánoké!” jelszavú röplapokat terjesztenek Dusanbában. Szélsőséges elemek listákat állítanak össze a városban lakó orosz nemzetiségűekről, s leszámolással fenyegetik őket. A tádzsik muzulmánok vezetője kijelentette: semmi közük nem volt a rendbontásokhoz és a pogromokhoz. Ők ellenzik az erőszakot, a vérontást.

Valutaárfolyam

Érvényben: 1990. február 20-tól 27-ig

Pénznem	vétel	eladás
	1000 egység forintban	
angol font	10724,85	11388,25
ausztrál dollár	4797,98	5094,76
belga frank	180,24	191,38
dán korona	975,53	1035,87
finn márka	1596,98	1695,76
francia frank	1107,63	1176,15
görög drachma	39,92	42,38
holland forint	3341,15	3547,81
ír font	9990,60	10608,58
japán yen (1000)	436,48	463,48
kanadai dollár	5256,90	5582,06
kuvaiti dinár	21700,75	23043,07
norvég korona	974,96	1035,26
NSZK márka	3764,97	3997,85
olasz líra (1000)	50,74	53,88
osztrák schilling	534,69	567,77
portugál escudo	42,74	45,38
spanyol peseta	58,36	61,98
svájci frank	4235,18	4497,16
svéd korona	1028,65	1092,27
USA dollár	6304,07	6694,01
ECU (Közös Piac)	7686,02	8161,44

A Magyar Nemzeti Bank február 20-i hatállyal újabb 2 százalékkal leértékelte a forintot. Ezzel az MNB 1990-re hatáskörét kimerítette, mert saját hatáskörében egész évre plusz-mínusz 5 százalékkal értékelheti le, illetve fel a forintot.

Kiadja a Dátum Rt. magánkiadásban. Főszerkesztő: Czákó Sándor. Főszerkesztő-helyettes: dr. Tötös Gábor (külpolitika). Olvasószervező: Gacsályi József és Kis Pál István (belpolitika). Rovatvezetők: Bálint György (sport), Szávai Géza (kultúra), Takács Zsuzsa (szociálpolitika), Wágner Dezső (gazdaságpolitika). Külföldi tudósítók: Szalai Attila (Varsó), Zirkuli Péter (Párizs), dr. Vezényi Pál (Zürich), Vigh József (Toronto). Felelős kiadó: Bába Iván, a Babits Kiadó alelnöke. Szedés és tördelés: Babits Kiadó. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7. Tel.: 74/16-277. Fax: 74/15-275. A budapesti iroda címe: 1023 Bp. Harcsa u. 2. Tel.: 11-52-744. Nyomja az Athenaeum Nyomda Budapest, VII. Lenin krt. 7. Felelős vezető: Szlavik András vezérigazgató. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármelyik hírlapkiadó postahivatalnál, a kézbesítőnél, a posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest, XIII. Lehel u. 10/A. közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR Postabank Rt. 219-98636, 021-02799 pénzforgalmi jelzőszámmal. Előfizetési díj: egy hónapra 200 Ft, negyedévre 600 Ft, félévre 1200 Ft, egy évre 2400 Ft. Indexszám: B/PNL/31/TO/1989. ISSN-szám: 0864-9170. Kéziratokat és fotókat nem őrünk meg és nem küldünk vissza!

ÜGYINTÉZÉS

Követelő védőügyvédek

A Titova Mitrovicai bíróságon hétfőn váratlan fejleménnyel folytatódott Azem Villasi, a Koszovói Kommunista Szövetség volt elnöke és társai pere. A védőügyvédek egyöntetű támogatásukról biztosították a pristinai albán nemzetiségű egyetemi hallgatók múlt heti követeléseit. Sürgették a különleges rendőri alakulatok kivonását a tartományból, a rendkívüli állapot megszüntetését, a polgári szabadságjogok szavatolását és a demokratikus, többpártrendszerű választások megtartását. Megismételték, hogy a bírósági tárgyalást politikai koncepciók pernek tekintik, s követelték azonnali abbahagyását. A bíróság ezt elutasította.

A lélek női arca

E címmel jótékonsági hangverseny lesz február 21-én, szerdán este fél 8 órai kezdettel a Zeneakadémia nagytermében az életbe most induló állami gondozott leányok javára. Az est védőnője Glatz Ferenc.

Hurd hozzánk utazik

Hurd brit külügyminiszter február 27-től háromnapos látogatást tesz Magyarországon. A tárgyalásokon a Magyarországnak nyújtandó huszonöt millió fontos összeg felhasználásának módjait is szerepelnek majd.

Tömeges jellemdeformálódás az NDK-ban?

„Az elmúlt 40 év „erősen deformálta az NDK polgárok jellemét,” közeli a Süddeutsche Zeitung neurológus Hanz-Joachim Maaz véleményét. Mivel az embereket legalapvetőbb igényeik kielégítésében is akadályozták, lassan összezavarodott bennük a természetes a természetellenessel, és ez a személyiség meghasonulásához vezetett – állítja. A tömeges jellemdeformálás már a fasizmus idején elkezdődött, majd folytatódott, sőt tökéletesedett a sztálinista rendszerben. Így fennáll a veszélye annak, hogy ezek az emberek most teljesen kritikátlanul szemlélik a szociális piacgazdálkodást, s ebben vélik megelni az egyedüli boldogságot.

Holan-Koch Júlia

Rég volt...

Érdekes dokumentumot hoztak nyilvánosságra Kínában: Teng Hsziao-ping 1941 áprilisi beszédét, melyben élesen támadta az egypártrendszer Kínában való meghonosítására irányuló elképzeléseket.

Mai lapunkat
Gacsályi József és Tötös Gábor
szerkesztette

Holnapi számunkban olvashatják, elszámoltatják-e a községi vezetőket?

A politikai foglyokért

Zágrábban megalakult a Horvátországi Emberi Jogok Egyesülete, amely nyilatkozatában követelte minden jugoszlávjai politikai fogoly azonnali szabadon bocsátását. Az egyesület adatai szerint a politikai bebörtönzöttek száma eléri a 600-at.

A hatos lottó nyerőszámai:
5, 7, 19, 26, 40, 44. Pótszám: 21.

„...hüvös szelek járnak...”

A Minisztertanács hivatalába kérték Czinege Lajost és közölték vele, tíz napon belül el kell hagynia a Budapest II. kerület Endrődi Sándor utca 18/B szám alatti 9 szoba összkomfortos, 463 négyzetméter alapterületű, HM kezelésű szolgálati lakást. Czinege Lajos ezt tudomásul vette és lemondott a lakás-használatbavételi díjkülönbözetről, továbbá az általa beépített értéknövelő beruházások ellenértékéről. A Magyar Néphadsereg kiutalt részére egy 78 négyzetméteres lakást. A Minisztertanács elnökének felkérésére a Magyar Néphadsereg lakástügyi szervei az eljárást soron kívül folytatták le.